

Karas Grėšia – Sako Churchill

Llandudno, Valija — Anglijos buvęs karo metu premieras ir vienas iš trijų "didžiųjų" Winston Churchill, kalbėdamas Anglijos Konservatyvų metinėje konferencijoje pareiškė, kad trečias pasaulinis karas gali būti kada išsiveržti ant žmonių dešimčiai Berlyno krizės. Tik dėka Jung. Valstybės, kad jos turi atominę bombą, sulaiko komunistų jugernautą nuo užliejimo visos Vakarinės Europos. Jungtinės Valstybės būtų kaltos pražūdytame žmonių laisvės ir papildyme savizudystės, jei jos sutiktų sunaikinti savo atominę bombą — sakė Churchill. (Rusija kaip žinoma nuo senai reikalauja, kad Jung. Valst. sunaikintų savo atominę bombą). Jis ragino Vakarų priversti reikalus prieš galutiną išvadą ir padaryti galutiną susitarimą, kol dar Rusija neturi atominės bombos.

Jungtinių Tautų susirinkimas. Sekretorius Marshall turėjo konferenciją ir su valstybės departamento pareigūnais. Ką jie kalbėjo spaudai nepatodu, bet spėjama, kad kalbėjo apie militarius strateginius reikalus. Paaikškėjo, kad Jung. Valstybės yra pilnai pasiruošusios karui, jeigu kuri nors užsienio valstybė mus užpultų.

Boston Braves Laimėjo Clevelande

Cleveland, Ohio — Penktą "World Series" žaidimą laimėjo Boston Braves baseball jauktas prieš Cleveland Indijonus. Šio žaidimo žiūrėti į Cleveland Municipal Stadioną buvo susirinkę 86,288 žmonės. Bostoniečiai laimėjo 11 prieš 5 santykiu. Ir kadangi 2 žaidimai įvyko Bostone ir du Clevelande, tai 5 vėl įvyks Bostone. Dabar santykis jauktu yra: Cleveland 3, Boston 2. Čiampionatui laimėti reikia 4 iš 7 žaidimų.

Anglikasių Vadas Lewis Prieš Trumaną

Cincinnati — Čia įvykio United Mine Workers unijos suvažiavime, jų vadas John L. Lewis aštriais žodžiais pasmerkė Prez. Trumaną, kaip netinkamą būti šios šalies prezidentu. Priimtoji rezoliucijoj netiesioginiai išeinama už Dewey, jo neįvardinant. Taip pat Lewis reikalavo pakelti anglikasiams ir mėnesinę mokesčių į uniiją \$2.00, nes esą priklausyti prie šios unijos apsimoka, kad ir didesnius mokesčius mokant.

Ispanijos Premieras Išskrido Argentinon

Madrid — Ispanijos premieras ir užsienio reikalų ministeris, Alberto Martin Artajo išskrido specialiu orlaiviu į Argentiną. Jis bus svečias Argentinos prezidento Juan Peron.

Marshall Kalbėjosi Su Forrestal. — Grįžta į Paryžių

Washington, D. C. — Marshall, perkalbėjęs Prez. Trumaną, kad nesistų savo atstovo į Maskvą, turėjo pasikalbėjimą su apsigynimo sekretoriumi Forrestal ir pasiruošė grįžti į Paryžių, kur yra

PATARIA ATNAUJINTI DIPLOMATINIUS SANTYKIUS SU ISPANIJA

Madrid — Eric A. Johnston, Amerikos Kino Gaminotojų Sąjungos pirm., po pasikalbėjimo su gen. Franco pareiškė, kad Amerika turi būtinai ir greitai laiku atnaujinti pilnus diplomatinis santykius su Ispanija. Tuos diplomatinis santykius ši šalis nutraukė norėdama įtikti Rusijai, kuri buvo užvedus vaju Jungtinėse Tautose prieš Ispaniją.

Pirmiau Eric Johnston yra lankęsis ir Rusijoje kelias atvejais ir turėjęs kelių valandų pasikalbėjimą su Stalinu.

Gen. Franco Opozicija Susivienijo

Londonas — Anglijos užsienio ministerija praneša, kad Ispanijos monarchistai ir respublikonai susitarė ir pasižadėjo

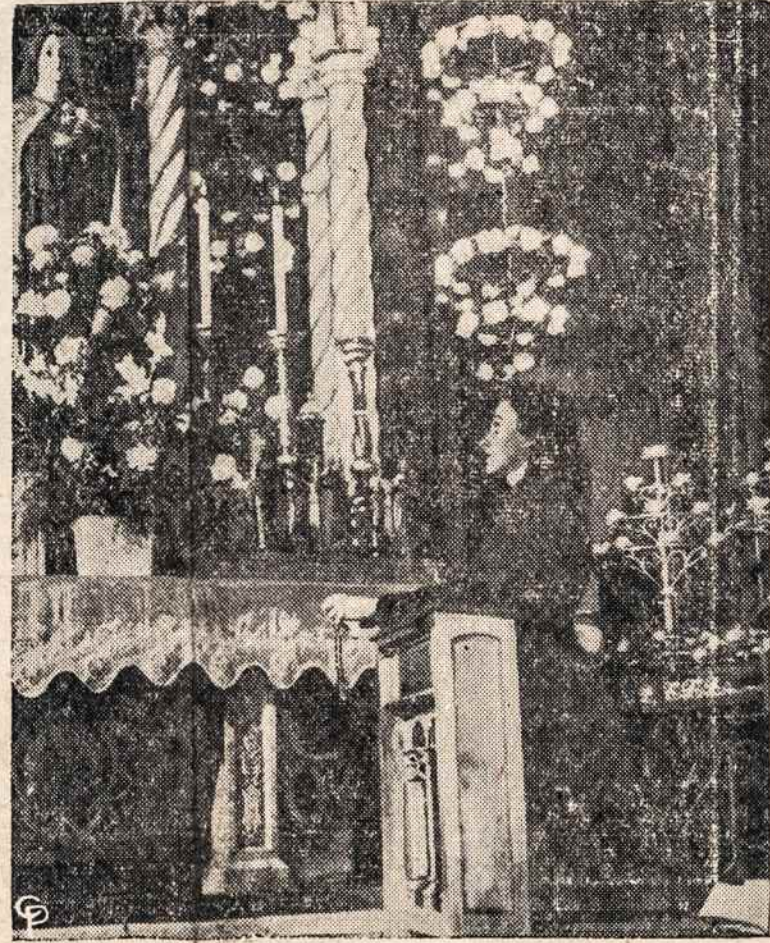
bendrai kovoti prieš gen. Franco valdžią.

Monarkistai ir respublikonai nutarė sudaryti koalicinę valdžią tremtyje, kuri atsisauks į Vakarų valstybes ir prašys jų paramos Franco valdžiai nuversti.

Prašys Išpuošti Svarbiuosius Konferencijos Kambarius

Paryžius — Pranešama, kad kaip tik Jung. Tautų susirinkams užgirs naujų namų statybą, tai sekretorius Trygve Lie pasiūlys išskus 58 tautoms ir Jung. Valstybėms ir kvies jas vadovauti svarbiųjų konferencijos kambarių dekoravimo darbiui.

Kaip žinoma, Jungtinės Tautos statys sau pastatytus namus prie East užpės New Yorke.

Prieš tris mėnesius dingo p.p. Navickų, gyv. Chicago, Ill. devynių mėnesių sūnelis Johnny. Policija išieskojo visas landynes, išgraibė upę, kaimynai pažadėjo už suteikimą žinių apie mažą Johnny 1000 radybų. Bet lig šiol jokių žinių nesigirdi. Motina Florence Navickas atėjus į Mažosios Gėlės koplyčią suplupo prie altoriaus ir valandėlei atsigavus leidžia rožantėlį per pirštus, prašydama savo intencijoje, kad jos sūnelis sugrįžtų.

Mūsų Politika Nepasikeitė — Dewey

Albany, N. Y. — Gubernatorius Thomas E. Dewey, Respublikonų partijos kandidatas į Prezidentus, savo septyniolikosmetį keturių žodžių pareiškime sako, kad Jungtinių Valstybių nepartinė užsienio politika tebėra galioje, ji nepasikeitė. Jis padarė tokį pareiškimą po to, kada Prezidentas Trumanas, apenkdamas Jung. Tautas ir kitas Vakarų valstybes, atsisakė nuo pasiūlymo siųsti vyriausį teisėją Vinson į Maskvą pasimatyti su Stalinu.

Dewey sakė, kad Amerikiečiai vieningai remia savo delegaciją Jung. Tautose ir reikalauja, kad Rusija nuimtų blokadą.

Prezidentą Trumaną perkalbėjo sekretorius Marshall, kad nesistų atstovo į Maskvą kalbėtis su Stalinu. Sekretorius labai gerai žino, kad iš tų pasikalbėjimų nėra jokios naudos, o tik Maskvos diktatoriui užaugina didesnius ragus.

"Lietuvių Dailė Tremty"

Ryšium su ruošiamą lietuvių dailininkų paroda Jungtinėse Valstybėse išspaudos išėjo tai parodai skirtas katalogas "Lietuvių Dailė Tremty". Leidinyje dalyvauja 29 dailininkai, iš jų du mirę: Čiurlionis ir K. Šklėrius, ir vienas inžinierius architektas. Tarp daugelio reprodukcijų 16 yra spalvotos. Leidinyje gausiai atstovaujama tapyba, toneliau grafika, skulptūra, pritaikomasis menas. Įžangą parašė dailininkas

A. Valeška. Redagavo P. Augius, padedant A. Valeškai, V. Petravičiui ir L. Vilimui.

Leidinio tekstas anglų kalba. Leidinys pavadinamas "Lithuanian Art in Exile".

Nubaudė Uniiją \$20,000

New York — Federalis teisėjas Samuel Kaufman nubaudė krautuvės darbininkų uniiją už laužymą teismo įsakymo. Oppenheim — Collins departmentinė krautuvė buvo gavusi teismo draudimą — injunction prieš krautuvės pikietavimą. Unijos pikietuotojams to draudimo nepaklausius, ji nubausta \$20,000.

Yra Ir Tokių Tėvų

Somerville, Mass. — Vienos šeimos septyni vaikai tapo paimti miesto globon. Šeši jų patalpinti miesto namuose, o šešių dienų kūdikis — mergaitė patalpinta į ligoninę.

Jų tėvai Mr. & Mrs. Richard T. Gauthier į vieną dieną sumiti už girtavimą. Vaikai buvo nevalge, pamėlynavę nuo šalčio, o kai kurie visai nuogi.

Rado Pasikorusį Berniuką

Roxbury, Mass. — John Doherty, 7 metų berniukas rastas pasikorus savo namų rūsyje.

Manoma, kad berniukas paslydo nuo senos sofos, virš kurios buvo įrengta kilpa dėl žaidimo, ir kilpa užsiveržė pirm negu jis galėjo pasišaukti pagalbos.

Iškilmingos Pamaldos Columbus Dieną Paminėti

Dalyvavo 2,000 žmonių. — Šv. Mišios buvo atnašaujamos už mirusius veteranus

Boston, Mass. — Sekmadienį, spalio 10 d., Suffolk Downs lenktynių aikštėje buvo atnašaujamos iškilmingos šv. Mišios už visus mirusius karius - veteranus. Tai buvo Suffolk apskrities Columbus Dienos minėjimo pradžia.

Šv. Mišias atnašavo Monsignor Richard J. Habberlin. Pamokslą pasakė Tėvas Lewis.

Dalyvavo įvairių veteranų organizacijos su savo vėliavomis ir ženklais. Taipgi dalyvavo valstijos ir apskrities valdininkai. Iš viso dalyvavo apie 2,000 žmonių. Beje, dalyvavo 21 Auksinės Žvaigždės motina.

Labai gražus altorius buvo pastatytas Suffolk Downs aikštėje.

Prancūzijoje Vėl Siaučia Geležinkelių Streikų Bangos

Paryžius — Prancūzijoje vėl įvairiose vietose sustreikavo geležinkeliečiai. Visur streikams vadovauja bei juos iššaukia Generalė Darbininkų Konfederacija, kuri yra komunistų valdoma.

Be to streikuoja ir anglikasiai. Vyriausybė turi apie \$2,000,000 nuostolių, per dieną dėl neiškastos anglies.

Žydai Protestavo Prieš Egiptą

Paryžius — Į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą prisiėjo išrinkti tris narius. Išrinkta: Norvegija, Kuba ir Egiptas. Žydų valstybės — Izraeliaus atstovai tuoj pakėlė didelį protestą ir pasmerkė Egipto išrinkimą į Saugumo Tarybą. Egiptas esąs agresorius prieš naująją žydų valstybę.

Jei taip, tai žydai turėtų lygiai protestuoti ir prieš Rusiją. Juk tai didžiauligoninės pranešimo, jis sias neužginčijamas ag-

resorius prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Rusai Nužudė Austrijos Darbininką

Vienna, Austrija — Vidaus reikalų ministerija sako, kad pereitą penktadienį du Rusijos kareiviai durtuvais nužudė Johann Flash, Austrijos darbininką, Sovietų zonoje.

Valdininkai sako, kad Rusijos okupacijos valdininkai neleido Austrijos policijai padaryti to incidento tyrinėjimą.

Patys Vokiečiai Teis Ilse Koch

Mumich — Patys vokiečiai yra pasiriję teisti Ilse Koch, baisiosios Buchenwald koncentracijos stovyklos komandanto žmoną.

Amerikos teismas buvo ją pasmerkęs 20 metų kalėjimo, bet ta bausmė sumažinta iki 4 metų.

Prieš šią vokiečių pasauli yra sukeltas pasibaurėjimas, būk ji vartojusi lempų viršeliams — (shades) išmargintas (tattooed) žmonių odas. Ir būk kaliniai turėjusieji įdomesnius odos išmarginimus buvę greičiau žudomi.

Nors Beveik Visi Kaulai Buvo Sulaužyti, Bet Sveiksta

Worcester, Mass. — Prieš savaitę automobilio nelaimėje Vincui Murui, gyv. Orange St., Worcester, tapo sulaužyti trys šonkauliai, kairė koja sulaužyta trijose vietose, sulaužytas petys, sulaužyta dešimties rankos alkūnė, kairės kojos riešas ir "scapula" ir įskeltas galvos kiaušas. Nežiūrint tų sužeidimų lygiai protestuoti ir prieš Muras, sulig Mary Lave ligoninės pranešimo, jis sias neužginčijamas ag-

Trumanas Darbininkų Balsais Nelaimėsiąs Didžiųjų Valstijų

New York, N. Y. — "The New York Times" balsų negu Prezidentas korespondentai sako, kad Prezidentas Trumanas gaus daugiau organizuotų darbininkų balsų negu kuris kitas kandidatas, tačiau dar to neužteks, kad laimėti didžiųjų industrines valstijas.

Korespondentai taipgi sako, kad Demokratų partijos kandidatai į Senatą ir Atstovų Butą be-veik visose valstijose

gaus daugiau darbininkų balsų negu Prezidentas Trumanas.

Organizuoti darbininkai, sako korespondentai, nebalsuos už tuos kandidatus į Senatą ir Atstovų Butą, kurie balsavo už Taft - Hartley įstatymą. John L. Lewis, United Mine Workers prezidento, išėjimas prieš Trumaną nek tiek nepagelbės Dewey, Respublikonų kandidatui į Prezidentus.

Give...
Give enough!
THROUGH YOUR COMMUNITY CHEST

IVAIRIOS ŽINIOS

KAIP ŽYDAI SAUGOJA SAVO TERORISTUS

Tel Aviv, Izraelius — A. Išsamiai susipažinta su apie 120 teroristų, žinomų kaip "Stern Gang" išsilaužė iš Jaffos kalėjimo, kurs buvo "saugomas" skaitlingos sargybos. Iš to skaičiaus tarp 75 ir 100 iš jų negrįžo į kalėjimą. Kiekurie išsilaužė iš kalėjimo nei nebandė bėgti, bei pasislėpti, bet nuėjo į netoli esančią jūrą, ten išsimaudė, bei aplankę savo draugus grįžo atgal į kalėjimą.

Sakoma kaliniai staiga užpuolę kalėjimo sargybinius ir juos nuginklavo, bet į kalėjimą įleistas po trijų valandų fotografas matęs kaip tie nuginkluotieji sargybiniai ramiai sau pietavę kalėjimo valgykloje, o kaliniai liuosai išėdavę ir sugrįždavę į kalėjimą.

Tame kalėjime buvo laikoma apie 250 sternistų, kurie yra kaltinami (ir jie patys pasigyrė) būk jų suokalbiu tapo nužudytas Jung. Tautų atstovas paliaubų vykdymo priūretojas grafas Folke Bernadotte. Atrodo, kad žydai savų teroristų per daug nesaugoja.

Pasitarimas Aktualiaisiais Švietimo Reikalais

Įvedus Vokietijoj naują valiutą tremtinių švietimo ir kultūros reikalai labai pasunkėjo. Laikraščių padėtis nelengva, knygų leidimas sunkus, o švietimo ir kultūros darbas sunkiai beįmanomas. Švietimo reikalams aptarti rugpiūčio 10 d. Felbache įvyko lietuviškųjų organizacijų pasitarimas. Pasitarime aptarta lietuvių tremtinių mokyklų padėtis, kuri daugeliu atvejų labai sunki, nes daug vidurinių mokyklų mokytojų nebeįmanoma atlyginimo. Pradžios mokyklų padėtis geresnė. Amerikiečių zonoje vokiečių mokamas tremtinių pradžios mokyklų mokytojam atlyginimas siekia 40%.

Išsamiai susipažinta su studentų padėtimi. Iki valios reformos buvo šelpiamas 1180 studentų, po valiutos reformos teįmanoma šelpiti tik tuos studentus, kurie ruošiasi diplomati n i a m s egzaminams. Tokių studentų Vokietijos universitetuose yra 148. Šiuo metu geriausiai išspręsta anglų zonos studentų tremtinių padėtis: jie iš vokiečių išdo gauna ligi 100 DM mėnesiui.

Po valiutos reformos karitatyvinių organizacijų padėtis tiek pablogėjo, jog grėsia rimtas pavojus sustabdyti veiklą. Paskatinti bendruomenės narius aukoti lėšas lietuvių tremtinių švietimo, šalpos ir kultūros reikalams, tarta prašyti Vykdomąją Tarybą ir LTB Centro Komitetą išleisti bendrą atsišaukimą. A p t a r u s kultūrininkų emigracijos į JAV reikalą, nutarta prašyti Amerikos lietuvių organizacijas jiems išrūpinti darbo ir būto pažymėjimus.

Britų Imperijos Konferencija Londone

Pirmadienį, spalių 11 d., Londone prasidėjo Britanijos dominijų konferencija.

Šioje konferencijoje bus svarstoma Vakarų Europos unija, Marshall'o planas, apsigynimo sutartis ir Rusija.

Gali Būti Karas

Durham, N. H. — Šiomis dienomis Charles Saltzman, Jung. Valstybių sekretoriaus padėjėjas, pareiškė, kad Jung. Valstybės siekia taikos, bet karas su Rusija gali būti neišvengiamas. Jung. Valstybės nenori karo. Rusija taip pat sako, kad ir ji nenori karo. Tačiau Rusija smarkiai ginkluojasi ir provokuoja karą.

Anglai Pradėjo Organizuoti Pabaltiečių Sargybų Kuopas

Liepos pabaigoj anglai savo zonoj iš pabaltiečių tremtinių pradėjo organizuoti sargybų kuopas. Lietuvių reikalams atstovauti pakviestas lietuvis ryšio karininkas. Tuo tarpu sudaromos bendros pabaltiečių sargybų kuopos. Kuopose bus sudaromi atskirų tautybių būriai. Į sargybų kuopas verbuojama savanoriškai. Pabaltiečių kuopų organizavimu gyvai susidomėjo. Pirmieji du lietuvių būriai jau paruošti ir gavo tarnybinius paskyrimus.

Apmokymas trunka tris mėnesius. Priimami ne tik buvę karininkai, puskarininkai ir kiti atsargos karininkai, bet ir kariuomenėje netarnavusieji. Pradžioje visi laikomi eiliniai, bet tuojau daroma atranka. Karininkai ir puskarininkai numatomi aukštesnėm pareigom.

Anglų pulkininkas Cogan - Harris, vyriausias sargybų kuopų viršininkas, pareiškė, kad jis apie pabaltiečius esąs geros nuomonės, nes jie esą ramūs, tvarkingi, stropūs. Jis jų laukias galimai daugiau.

Sargybų kuopose sudarinius 500-600 lietuvių, anglai pažadėjo paskirti etatinį lietuvių kapelioną. Numatoma, kad ateityje anglai pradės organizuoti darbo kuopas.

Kelionių Palengvinimas DP

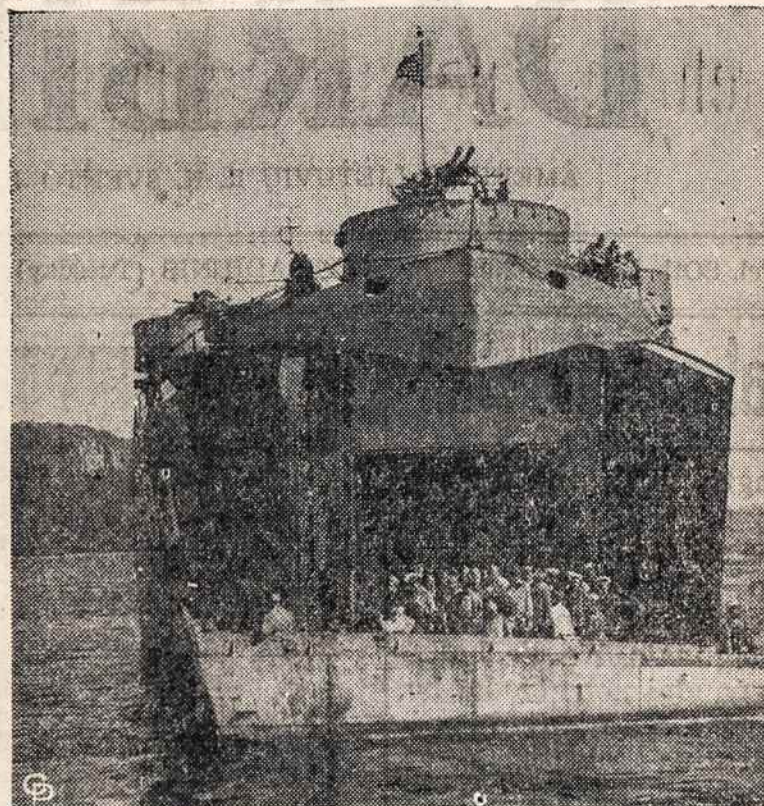
IRO judėjimo skyrus pranešė, kad visi asmens, turintieji DP statusą ir gyveną amerikiečių zonoj, tiek stovyklose, tiek už stovyklos ribų, turi teisę gauti nemokamą kelionę geležinkeliais kai vyksta IRO arba jai priklausančių istaigų tarnybos reikalais, arba į emigracijos ar repatriacijos istaigas.

Tremtinė Baigė Muncheno Konservatorija

P. Bičkienė - Novickaitė liepos mėn. išlaikusi paskutiniuosius egzaminus baigė Muncheno Handelio konservatorijos operos klasę. Solistė Bičkienė dainavimo studijas pradėjo Vilniaus Muzikos Mokykloj 1941-44 metais. Į Muncheno Handelio konservatoriją įstojo 1946 metais. Iš lietuvių tremtinių ji yra pirmoji baigusi Muncheno konservatoriją.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Spalių 19 d. š. m., Chicago, Ill., įvyks Lietuvių Kunigų vienybės seimas, kuris prasidės iškilmingomis pamaldomis šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno koplyčioje. Seimo posėdžiai įvyks minėto vienuolyno auditorijoje. Kunigų Vienybės Centro Valdya tikisi, kad visi lietuviai kunigai dalyvaus seime.

Laikė manevrų Hudson upėje daugiau kaip 500 USA Armijos Rezervo karininkų atvyko šiuo LST laivu Bloomer Beach, N. J., kad paimti New York miestą.

TAUTINIS DELEGATAS ROMOJE

Jo Prakilnybė Tautinis Delegatas Lietuviams Vokietijoje ir Austrijoje Karininkas F. Kapocius šiuo metu lankosi tarnybiniiais reikalais Romoje. Rugsėjo mėn. 27 d. buvo priimtas Jo Šventenybės Valstybės pasekretoriaus Jo Ekscelencijos Mons. Montini, kur įteikė pūstrecių metų veiklos pranešimą, apimantį lietuvių tremtinių, religinį, moralinį, visuomeninį ir socialinį gyvenimą.

Spalių mėn. 1 d. buvo priimtas specialioje audiencijoje pas Jo Šventenybę Popiežių Pijų XII, su kuriuo keliolika minučių kalbėjosi įvairiais lietuvių tremtinius liečiančiais klausimais.

Spalių mėn. 2 d. pasakė per Vatikano radiją žodį, kurį čia paduodame savo skaitytojams:

"Vakar, spalių mėn. 1 dieną, turėjau laimės specialioj audiencijoj būti priimtas Jo Šventenybės Popiežiaus Pijaus XII. Buvau girdėjęs, kad Jo Šventenybė ypač šiomis dienomis, po įvairių kongresų, jaučiasi pavargęs. Nežiūrint to, jis daug dirba ir meldžiasi. Išpušis, kurį susidariau iš keliolikos minučių su juo kalbėdamas, tikrai patvirtina girdėtas žinias. Mūsų visų Tėvas matomai turi begales rūpesčių ir tai atsispindi jo veide, stipriai išvargusiame. Tačiau gerumas ir tėviškas atsidavimas tą patį veidą tarpais nuspalvina giedresnėmis spalvomis. Aš perdaviau savo tautiečių tremtinių nuoširdžiausius pasveikinimus ir padėkas, kurios įvairiomis progomis jam buvo reiškiamos. Džiugu buvo matyti, kaip Jo Šventenybės veidas pragiedrėjo, prasi vė r ė šypsancios lūpos ir jis pakartotinai lingavo galvą.

Perdaviau Jo Šventenybei prašymą, po kuriuo 20,000 lietuvių padėjo savo parašus, — prašymą, kad Jo Šventenybė paskelbtų maldos dieną už mūsų tėvynę Lietuvą. Įteikiau ir kitus du prašymus, kurie po lietuvių maldininkų pasiukojimo nekaltiausiai Marijos Širdžiai stebuklingoje Josios šventovėje Altoettinge (Bavarijoje), ir po to-

čio pat lietuvių tremtinių kunigų patiesukojimo jų metų rekolekcijų metu Seeshaupte, buvo paruošti, būtent, kad lietuvių tremtinių maldose vartojama invokacija "Tremtinių Motina, melski už mus" būtų įtraukta į Laurietaniską litanią. Šv. Tėvas teikėsi tuos prašymus peržvelgti, valandėlei sutelkdamas savo mąlonų dėmesį ties jais.

Bet ir vėl Šventojo Tėvo veidas pasidarė susirūpi-

KAUKAZAS - BŪSIMOJO KARO LAUKAS

Vienas prancūzų karininkas, svarstydamas būsimoj karo galimybes, prieina išvados, kad vakariečiai labai rizikuotų, pradėdami puolimą Europoje. Rusų kariuomenė esanti gausi ir gerai apginkluota. Šiuo metu ji turinti 200 divizijų, 35,000 tankų, tarp jų nemaža moderniausių 70 tonų "Stalin" tankų, 100,000 artilerijos pabūklų, 16,500 modernių lėktuvų, tarp jų 3000 sprausminių naikintuvų, gerus pavadėninių laivus ir tt. Intensyvūs ir sėkmingi tyrinėjimai esą daromi atominės bombos ir bakteriologinių ginklų srityje. Šita Rusijos jėga nuolat auga. Europoje rusai turėtų galimybių gintis plačiame fronte, nepaliečiant jų tiekimo šaltinių, o klimato sąlygos leidžiančios didesnio masto operacijas Rusijoje tik tarp liepos - rugsėjo mėnesių.

To karininko nuomone, geriausia būtų galima pulti priešą Kaukaze. Tėnai yra 80% Rusijos naf-

ATEITININKŲ DĖMESIUI

Š. m. spalių 17 d., sekmadienį, 10 val. ryte, šv. Kazimiero Akademijoje, Marquette Park, Chicagoje, įvyks Ateitininkų suvažiavimas, kurs bus pradėtas šv. mišiomis Akademijos koplyčioje. Į suvažiavimą yra kviečiami visi Amerikoje gyveną buvę Lietuvoje Ateitininkų organizacijos nariai, likę ištikimais Ateitininkų idėjai. Dalyvausiantieji ir ateitininkų susiorganizavimui pritariantieji prašomi pranešti kun. Ad. Stašui, 4557 So. Wood St., Chicago, Ill. Organizatorių vardu: Prel. Jonas Balkūnas, Kun. Adolfas Stašys, Dr. Adolfas Damušis, Juozas B. Laučka, Dr. Vincas Šmulktystys

nęs, kai jis nukreipė savo pasikalbėjimą apie kenčiančią Lietuvą. Buvo matyti, kaip jis norėtų patirti apie ją ką nors tikresnio ir džiugesnio.

Nuo Lietuvos šv. Tėvo dėmesys vėl grįžo prie lietuvių tremtinių. Man teko priminti savo pranešimą apie bendrą ir religinę lietuvių tremtinių padėtį, liečiantį dviejų su puse metų laikotarpi, — pranešimą, kuris buvo įteiktas Jo Šventenybės valstybės pasekretoriui Jo Ekscelencijai Mons. Montini.

Paprasčiau palaiminti mano tautiečius, ir Jo Šventenybė pastebėjo laiminąs visus lietuvius: tremtinius, jų kunigus, o ypač vargšę Tėvynę. Man asmeniškai buvo džiugu gauti palaiminimą mano darbui, mano bendradarbiams ir visiems artimiesiems.

Mano brangūs Tautiečiai! Guodžiančių ir stiprinančių žodžių mes iš daug kur ir iš daug ko išgirstame. Tačiau pakartotini paguodos, stiprinimo ir užuojautos žodžiai iš Jo Šventenybės Popiežiaus Pijaus XII mums yra brangiausi, nes jie yra daugiau negu tik žodžiai. Sunkioje ir likiminėje mūsų kovoje šitai žinoti mums yra ypatingai svarbu. Jeigu Dievas ir Jo Šventenybės žemėje yra su mumis, tai kas galėtų mus dvasiškai sunaikinti!

DABARTIES PASTABOS

Pradžia 1-me pusl.

są rinkosi ne teologiškų, o socijalių, ekonominių, labdarinčių, politinių klausimų risti. Katalikų pirmaeiliai rašytojai pripažino, kad pasirodė, jog tuos klausimus katalikų ir nekatalikų krikščionių pažvalgos veik nesiskiria.

Be kito ko minėtas Kongresas bandė surasti išaiškinimą, kodėl komunizmas savo moderniškoje diktatoriškoje formoje taip imponuoja tautų masėms daugelyje pasaulio kraštų. Katalikų rašytojas kun. Higgins tą mintį pasigavęs, rašo, kad katalikai irgi pripažįsta reikalingą bandyti tą reiškinį suprasti. Išrodo, kad tuomi be reikalo per daug duodama kredito komunizmui. Juk fašizmas ir nacizmas nemažiau imponavo kaikiurims masių dalims.

Dabartinis komunizmo išbėgėjimas priklauso nuo Roosevelto karo laikų propagandinės mašinerijos.

Iš Japonijos į San Francisco tapo atgabenta taip vadinama Tokyo Rose. Ji yra Amerikoj gimusi japonė. Prieš karą ji pabėgo į Japoniją ir karo metu per radio kalbėjo Japonijos imperialistų naudai. Dabar ji bus teisiama, kaip išdavikė, panašiai, kaip kad buvo teisiama žymus Amerikos poetas Ezra Pound, laikraštiniškas Chandler ir kiti už tarnavimą Mussoliniui ir Hitleriui.

Matome, kad kaip Pound ir Chandler, kad apsiriko svetimos švilpnės pasirinkime, tai taip apsiriko ir Tokyo Rose. Tačiau kas pasirinko Maskvos švilpnę, tai visi tebėra laisvėje ir jiems nieko netrūksta. Savo švilpnės jie tebepučia. Maskvos švilpukus taip pat turėtų suvaldyti. P. G.

Adomas Varnas yra sukuręs eilę vertingų tapybos paveikslų, iliustravęs daugybę knygų ir pagrašėjęs saržų rinkiniu "Ant politikos laktų".

Lietuvių Dailininkų Paroda

Konstancoje (prancūzų zona) liepos - rugpiūčio mėn. buvo atidaryta dailininkų Adomo Galdiko ir V. K. Jonyno dailės darbų paroda. Parodą globojo prancūzų karinės valdžios Education Publique direktorius prof. R. Schmittleir ir Konstanco karinis gubernatorius Noel. Žymiųjų Lietuvos dailininkų paroda susidomėjimą parodė ir vokiečių visuomenė.

LDS N. Anglijos Apskrities SUVAŽIAVIMAS

Sekmadienį, šio mėnesio 24 d., 1 val. po pietų, Nekalto Prasidėjimo šv. P. M. parapijos salėje, Cambridge, Mass., įvyks LDS Naujosios Anglijos suvažiavimas. Nuosirdžiai kviečiame LDS kuopų atstovus, svečius ir viešnius dalyvauti.

Kun. J. Bernatonis, Dvasios Vadas, Antanas Zavačkas, Firm. Tomas Versiackas, Rašt.

Juozas Kasinskas Inc.
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd. BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinal dėl visokių reikalų. Patarnavimas Dieną ir Naktį.

Malonu Yra Melstis iš Lietuviškos Maldaknygės!

"Darbininko" Knygyne Galite Įsigyti Puikiausių Lietuviškų Sekančių Maldaknygių:

- DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, antroji laida. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. "Darbininko" spauda. 788 pusl. \$3.75
- RAMYBĖS ŠALTINIS, antroji laida. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. "Darbininko" spauda. 544 puslapiu \$3.00
- MALDŲ RINKINELIS, surinko ir išleido kun. J. Koncevičius, baltais celeloido apdarais, 336 pusl. Kaina \$1.50
- ANIOLAS SARGAS, išleido "Garsas", 288 pusl. \$1.50

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.
Užsakymus siųskite:
Šiuomi siūnciu \$..... ir prašau prisiųsti maldaknygę
Vardas
Adresas

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsieny metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	\$3.50

PRENUMERATOS KAINA

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone South Boston 8-2680

Politbiūro — klusnus Stalino įrankis

Rusijai vis ieškant priekabių smarkiau susikirsti, demokratinis pasaulis mėgina išrišti klausimą, ar Maskvos valdovai ištikrųjų nori karo, ar tik gaudina ir tuomi gaudinimu siekia stipriau įsigalėti Europoje ir kitose pasaulio dalyse. Vakarų politikai mėgina atspėti, kokią rolę vaidina Stalinas dabartinėje Sovietų politikoj. Visiems žinoma, kad jis visagalis diktatorius; tačiau pradėjo plisti gandai, kad Stalino galybė sumažėjo, viską valdąs politbiūras, gi buvusis diktatorius esąs tik simbolinė figūra, nedaug ką reikšmingesnis už nabašniką Kalinina.

Man, rodos, kad mažai yra taip manančių, bet jei dar tokių esama, tai jie labai klysta. Štai kokie yra faktai, kuriuos paduoda tam tikri Alijantų šaltiniai, pagal paskutinius jų gautas informacijas:

Stalino galia ir valdžia yra kaip ir buvusi: absoliutė, nepaliečiama diktatūra, prieš kurią nusilenkia visos Sovietų valdiškos įstaigos. Sovietų vyriausybės aparatas labai sudėtingas. Jis yra dvilypis. Viršūnėje sėdi Stalinas. Jo dešinėje — Komunistų partija, kuri faktinai valdo. Kairėje — taip vadinamoji valdžia. Ji oficialiai taip vadinasi, bet valdžios kaip ir neturi. Komunistų partijoj štai kokios įstaigos: Politbiūro, Orgbiūro, Sekretariatas; Centralinis Komitetas; Visų Kom. Partijos skyrių Kongresas ir Partijos nariai.

Kairėje pusėje oficialinė, "vyriausybė": Tautų Komisarų Taryba; Aukščiausias Komunistų Kongresas; Sovietų Prezidiumas; Visų Tautų Sovietai; Aukščiausias Teismas; 16 Respublikų valdžios atstovai ir — rusų tauta.

Visos tos įstaigos šį tą veikia — daugiausiai agitacijos, propagandos ir komunistinio srityse. Bet visą vyriausią valdžią turi Politbiūro, o Politbiūro valdo Stalinas. Politbiūre yra 12 pareigūnų, tryliktas Stalinas. Tas nelyginis skaičius neva tarnauja tam, kad balsams lygiai pasidalinus, atliekamoji vienata persvertų nuosprendį į vieną, ar į kitą pusę. Tačiau tai tik tuščias formalumas, nes politbiūras niekad nebalsuoja. Balsuoja, ar verčiau sprendžia tik vienas Stalinas. Jo žodis galutinai lemiantis. Kaip pasako, taip ir turi būt įvykdyta. Nieks neišdrįsta priešintis.

Tačiau tai nereiškia, kad Politbiūre nėra jokių debatų nė ginčų. Kaip tik priešingai, visi pareigūnai ten kėlba, ginčijasi, net kritikuoja padarytas klaidas, ypač užsienio politikoj. Stalinas tyli ir klausosi. Jis tai vaikštinėjai, tai atsisėdęs prie staliuko užsirašinėja. Nieks neprasprūsta pro jo dėmesį. Kai visi išsikalba, jis taria savo žodį. Jo žodis — nebepakeičiamas nuosprendis.

Politbiūro nariai dažnai keičiami. Tikrai keli — Molotov, Vorosilov, Koganovič, Mikojan, Beria, Bulganin — ilgesnį laiką ten betarnauja. Kiti dažnai kaitaliojami. Juos "išvalo" pats Stalinas. Duoda visiems

Lietuvių Katalikų Kongreso Garbės Šeimininkas

Arkivyskupo Stritch Laiškas Nuoširdžiai Ragina Visus Lietuvius Prie Krikščioniško Gyvenimo Šeimose

Prieš kiek laiko klebonas kun. Ignas Albavičius, Cicero, Ill., gavo nuoširdų laišką nuo Jo Eminencijos Samuelio Kardinolo Stritch, DD., Chicagos Arkivyskupo, kuris bus garbės šeimininkas ateinančio Visuotinio Amerikos Lietuvių Katalikų Kongreso Chicagoje, spalio 17-18 dd., 1948 m.

Šiame laiške Jo Eminencija džiaugiasi, kad Amerikos lietuviai katalikai renkasi kongresnais, ir pagiria kongreso pasirinktą temą; būtent, krikščioniškas sustiprinimas katalikiškos šeimos mūsų moderniška pasaulyje. Kardinolas toliau aiškina savo laiške, kad negalima atstatyti Kristaus mokslo tarp žmonių šiuo laiku, jeigu nepradėsime su krikščioniškomis šeimomis; pagrindinis blogumas šeimose yra praradimas krikščioniškų idealų.

"Divorsų skaičius", rašo Kardinolas, "yra mūsų valstybių sugėdinimas ir parodo, kad supuvimas yra namuose. Savimeilė yra daugiausia prisidėjusi prie namų klusnumo suardymo ir aptemdė pirmąjį vedybų tikslą. Jūsų kongresas labai daug pasitarnaus mūsų Bažnyčiai, jei iškels vedybų šventumą ir pastovumą. Lietuvių kilmės katalikai turi nepaprastai gražų supratimą katalikiškos šeimos svarbumo, kurį turėtų perduoti kitiems. Jau nieji turi saugotis, kad tie blogumai nesilpnintų jų šeimų, ir jie turi būti prisiruošę kovoti prieš tuos blogumus".

Tokie yra linkėjimai ir troškimai Jo Eminencijos Kardinolo Stritch, DD., mūsų didžiajam kongre-

sui, kuris greitu laiku įvyksta Chicagoje. Kardinolas Stritch sakys pamokslą laike Šv. Valandos, kuri pradės kongresą, Šv. Vardo Katedroje, Chicagoje, 3 val. popiet, spalio 17 d. Šioje Šv. Valandoje dalyvaus visi kongreso dalyviai ir kiti Chicagos lietuviai katalikai. Tuo laiku visi delegatai kunigai ir Chicagos dvasiški dalyvaus aktyviai vienu ar kitu būdu.

Kolumbo Vyčiai (Lietuvių Cardinal Mundelein skyrius) pagerbš Kardinolą, Dariaus - Girėno Amerikos Legijono postas lydės, o visi susirinkusieji katedroje chiegiečiai giedos visiems lietuviams gerai žinomas lietuviškas giesmes laike Šv. Valandos. Visi Chicagos lietuvių parapijų choristai sudaro bendrą chorą tai dienai, o ypatingas giesmes atliks Sasnausko vyrų choras, vadovaujamas prof. Antano Pociaus.

Kardinolas Stritch laimins visas šeimas, kurios yra vedusios virš 25 metų, ir joms visoms bus paskirtos ypatingos vietos pačioje katedroje. Kardinolas Stritch per tas šeimas perduos visos Amerikos lietuviškoms šeimoms savo ypatingą pa-

KUR SAPNŲ GROŽYBĖ

Kur sapnų grožybė,
Kus svajonės tos? —
Nieks nebevilioja
Jau širdies šaltos.

Nieks nebevilioja,
Tik daina gaili
Iš kritinės plaukia
Ten toli, toli.

Kur sapnų grožybė,
Kur gi laimė toj? —
Nesužibo nūdien,
Gal sužibs rytoj?

laisvai išsikalbėti ir sprendžia apie jų tinkamumą. Nepripratusieji naujokai greit išsišoka ir išnyksta. Gudresnieji pažvelgia į pono akis ir žino, kas jiems sveika ir kas nesveika.

laiminimą, kad Dievas jas ypatingu būdu globotų ir gelbėtų apsiginti nuo visų pavojų, kurie šiuo metu gresia jų klestėjimui.

Tuojuo po Šv. Valandos katedroje vyksta pirmasis posėdis katedros salėje, kur bus pasakyta daug svarbių ir reikalingų kalbų.

Kalbėtoju tarpe bus dr. J. Simonaitis, MD., gerai žinomas Chicagos gydytojas ir organizacijų veikėjas. Ed. (Moose) Krause, pagalbinis treneris Notre Dame Universitete, kun. J. Jutkevičius, Vyčiu dvasios vadas, prof. A. Damašius, prelatas Jonas Balckūnas ir kiti žymesnieji svečiai kalbėtojai yra numatyti šiam posėdžiui po Šv. Valandos katedroje.

Sekančios dienos posėdžiai šio svarbaus kongreso vyksta Morrison viešbutyje. Roosevelt kambaryje, iš ryto ir popiet.

Antroji diena, spalio 18 d., bus labai svarbi, nes bus svarstomi svarbūs Katalikiškos Akcijos, jaunimo ir organizacinės veiklos klausimai.

Amerikos LRK Federacijos Chicagos apskrities, kuri ruošia šį kongresą, yra sudariusi komitetą iš 80 narių, kuris rūpinasi visais reikalais. Komiteto pirmininkas yra Stasys Pieža, žymus Chicagos laikraštiniškas; o sekretorius yra pats Federacijos sekretorius, Leonardas Šimutis. Visi Chicagos lietuviško svarbesnieji veikėjai gyvenimo yra suburti aktyviai dalyvauti šiame kongrese.

Labai svarbu, kad kiekviena draugija Amerikoje atsiųstų savo atstovus į šį Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresą ir jame aktyviai dalyvautų. Tik tokiu būdu mūsų katalikiškos organizacijos galės pagyvinti savo veikimą parapijose ir kitur.

Tokie dideli ir svarbūs suvažiavimai visos Amerikos lietuvių katalikų gali duoti vadams didesnį supratimą apie reikalingus darbus tarpe Amerikos senųjų lietuvių ir antros kartos Amerikos lietuvių. Jei katalikų organizacijos Amerikoje neprisidės prie šio labai svarbaus kongreso, tai jų veikimas ir liks, koks jis

SUNKIAI SPRENDŽIAMA TREMTINIŲ PROBLEMA

Vokietijos Kontrolinės Komisijos, CCG (BE), Karo Belaisvių ir Tremtinių skyrius (PW/DP Division) viršininkas, brig. generolas A. G. Kenchington, išbuvęs tose pareigose nuo pat šio skyriaus suorganizavimo, t. y. apie trejus metus, eitišias pareigas perduoda kitam. Š. m. rugsėjo mėn. 6 d. jis buvo pakvietęs į savo įstaigą atsisveikinti po vieną atstovą iš visų tautybių tarybų. Ta proga brigadierius pasakė kalbą, paliesdamas eilę principinio pobūdžio klausimų.

Pasakodamas apie PW/DP skyriaus veiklą, jis ypač išskėlė sunkumus, kilusius iš Jaltos konferencijos susitarimo apie privalomą repatriaciją į kilmės kraštus. Dėl to teke nuolat turėti susidūrimų ir sunkiai kovoti. Laisvo apsisprendimo principas lieka ir toliau nekvestijuojamas.

Į DP problemos sprendimą jis kvietė visus žiūreti galimai blaivesnėmis akimis. Tiesa, Britų zonoje, likę, palyginti, nebe daug DP, apie 180,000 (o buvo gerokai per 2 milijonus), bet užbaigti šią problemą spręsti dabar yra labai sunku. Atkreipta dėmesys, kad IRO organizacija veiks neilgiau kaip iki 1950 metų vasaros, o gal ir greičiau likviduos. Kartu su IRO bus likviduotas ir PW/DP skyrius ir stovyklos. Brigadierius netiki, kad pagal dabartinį įkurdinimo tempą iki 1950 m. vasaros galėtų būti įkurdinti visi šandie čia esą DP. Todėl kiekvienas tremtinys turi labai rimtai ir nuolat galvoti, kas bus 1950 metais. Kiekvienas turi apsispręsti vienai iš šių trijų galimybių: emigruoti, repatriuoti ar likti Vokietijoje.

Kai kurių kategorijų tremtiniams repatriacija esą būtų vienintelis realus yra buvęs per praeitas kelias dešimtis metų. Didesnio veiklumo reikalauja mūsų tikėjimas ir mūsų tauta.

dabartinės būklės išspręsdamas. Brigadierius betgi nemano, kad daug kas šia galimybe pasinaudotų. Ypač pabaltijiečiai. Kas laisvai apsispręsdamas panorės repatriuoti, tam jokių būdu nebūsią ir atėity trukdoma.

Jo žinioms daug kas per daug vilčių deda į JAV neseniai priimtąjį DP išleidimo įstatymą. Visi norintieji į JAV, be abejo, negalės pakliūti, nes ir išleidžiamas skaičius per mažas, ir nežinia, kaip bus pats įstatymas vykdomas, o pagaliau įstatymo vykdymas gali priklausyti ir nuo krašto vidaus politikos momentų. Ne visi kraštai yra humaniški dėl DP emigracijos. Skaudu, bet taip jau yra.

Įsijungimas į vokiečių ūkį ir pasilikimas Vokietijoje taip pat susijęs su tam tikrais sunkumais. Nepaslapstis, kad vokiečiai nėra palankūs DP. Dažnai tenką įsisiūbavusius aukštesnius pareigūnus pristabdyti, bet, vokiečiams gaunant vis daugiau savarankiškumo, ši problema dar sunkės. Reikia neužmiršti, kad po valiutos reformos vokiečių bedarbių skaičius didėja, ir bus sunkiau ir vokiečių ūkį įsijungti ir užsitikrinti sau pragyvenimą. Vokietija dar ilgesnį laiką bus karinėje aliantų priežiuroje ir DP, pasilikę gyventi Vokietijoje, turėsia būti apdrausti, sudarant su Vokietija taikos sutartį.

Esą ir tokių, kurie, spekuliuodami greitu karu su rytais ir galimu greitu grįžimu į savo kraštus, neapsisprendžia dėl savo ateities. Daromos visos pastangos karui išvengti, nes naujas atominis karas reikštų civilizacijos žlugimą. Atsisveikindamas brig. Kenchington padėjoko visų tautybių taryboms už atliktą ir atliekamą darbą savo tautiečių gerovei ir pažadėjo savo įpėdini atitinkamai informuoti ir nuteikti. Lietuviai atsisveikinimo proga iteikė "Aufbau" išleistą "Lithuanian Art in Exile" knygą - albumą.

Lietuvių Šeimos Rožančius

Rašo — Padangės Aras.

Tai tikrai negalima įsivaizduoti tokios krikščioniškos šeimos, kuri pasišvęsdama kalbėti šeimos rožančių, gyventų neprietylėstėje tarpusavyje, ar nesantikoje su Dievu.

ROŽANČIUS — ŠEIMOS VIENYBĖS JĖGA

Šeimos rožančius taipgi yra ir praktiškas tikras būdas sustiprinti šeimos gyvenimo vienybę, kuri labai dažnai yra silpninama, supagonėjama moderniškąjo gyvenimo įtakos ir nekrikščioniškų papročių. Pav. tėvelis didesnę dienos dalį dirbdamas fabrike, dirbtuvėje, ar raštinėje, broliai - seserys būdami mokykloje, darbe neretai sugrįžta į namus visai nesirūpindami šeimos gerove, tvarka, ar tarpusaviu sugyvenimu. Taigi, nors kasdienis šeimos rožančius pajėgs sujungti juos visus bendron šeimon dvasion, glaudesnėn šeimyninio židinio vienybėn.

ROŽANČIUS — VAISTAS PRIEŠ SUPASAULĖJIMĄ

Šiandien, kaip dar niekad žmonių gyvenime, reikalinga yra pasekmingas vaistas, galingas ginklas apginti krikščioniškos šeimos gerovę ir moralę. Supasaulėjimo ir materializmo — subedievėjimo idėjos, tie trys

aršūs krikščioniškojo gyvenimo priešai, kaip tik ir kesinasi į šeimos gyvenimo gerovę. Juk šiandienis radio, laikraščiai, žurnalai, kasdienės kalbos atneša gyveniman tas klaidingas idėjas — mokslus į kiekvieno krikščionio namus ir stengiasi užkariauti visų narių širdį, akį ir mintį. Ypatingai teatrai ir juose kalbantieji paveikslai griautė griau-na ir pajukia šeimos šventumo židinį.

Tik mūsų laimei, Dievas suteikia tinkamus ginklus prieš tą supagonėjimą — nukrikščionėjimą. O juomi kaip tik ir yra šeimos rožančius. Daugelio šimtmečių istorija jau įtikrino milijonus žmonių praeityje ir dabartyje, kad rožančius yra labai galingas ir pasekmingas ginklas prieš nuodėmių ir visokio nedorumo galybę, kokios tik jos nebūtų.

Šv. Rožančiaus jėga nugalėjo nedoruosius turkus prie Lepanto ir Temesvaro, kurie kesinosi sunaikinti tuometinę krikščioniškąją kultūrą ir civilizaciją Europos tautose. Pašašiai ir šiandien, kuomet bedieviškas komunizmas gresia visai krikščionijai ir pasaulio civilizacijai, beabejo, jis bus tikrai nugalėtas, jei tik tautos paims vėl šv. rožančių į savo rankas!

Taigi, kaip tautoms nuo sunaikinimo, taip šeimoms nuo supasaulėjimo — supagonėjimo šv. rožančius yra galinga pajėga, aštrus ginklas prieš visus nedorumų priešus... juk pati Marija tą aiškiai pažadėjo žmoni-jai.

ROŽANČIUS — TOBULA MALDA

Nors kiekviena malda yra gera ir maloni Dievo akyse, tačiau šv. rožančius yra tobula malda dėlei savyje talpinančių paslapčių. Tai yra lyg koks gyvas organizmas, turintis tobulą kūną ir sielą. Ir taip jo kūnas — pats žodžių tarimas yra tobulas, nes jis nurodo tikrąjį mūsų išganymo ženklą ir talpina tris didžiausias katalikų tikėjimo maldas: "Tėve mūsų, Sveika Marija ir Tikiu į Dievą Tėvą". To organizmo siela — tris paslaptys — džiaugsmingoji, skausmingoji ir garbingoji — irgi yra tobula, nes ji labai aiškiai išreiškia paties Kristaus tobulą gyvenimą ir jį atgaivina kalbančios šeimos mintyse ir širdyse.

ROŽANČIUS — IŠGANYMO ŽENKLAS

Pirmasis žingsnis kalbėti šeimos rožančių yra žegnonė. Tai yra tobula pradžia kiekvienos maldos, ar kasdienio darbo. Žegnonė yra tikras ženklas mūsų išganymo, nes V. Jėzus atpirko pasaulio žmonią iš šetono vergijos, atidarė išrinktiesiems dangaus karalystę ne kitkuo, bet savo šv. Kryžiumi ant Kalvarijos kalno.

Taigi, pradendant kalbėti šeimos rožančių, visi jos nariai persižegnoja pamaldžiai ir aukoja patį kalbėjimą — vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Ir kiekvieno lūpose skamba tvirtas tikėjimas tų visų tikėjimo tiesų, kurias ir išreiškia kryžiaus ženklas arba žegnonė.

Kalbėdami "Tikiu į Dievą Tėvą" išreiš-

kiama visas krikščioniškas tiesas ir gilias paslaptis mūsų šv. tikėjimo.

"TĖVE MŪSŲ" — PATIES KRISTAUS SUDETA MALDA

Malda "Tėve mūsų" visus kalbančiuosius iškelia iki dieviškos lygybės. Tat ir rožančių bekalbant tėvas, motina, sūnus ir dukterė ji kalba ne kaipo vien tik žemiškos šeimos nariai, bet kaipo Dievo vaikai, sujungti tobulu — dvasiniu šeimos ryšiu, kame pats Dievas yra tėvu, o Nekalčiausioji Marija yra motina. Todėl ir šią gražiąją maldą yra statęs ne kas kitas, (ne žmogaus protas, ar širdis), bet tikrasis Dievo Sūnus — Kristus. Todėl ir šioji malda yra begalinės prasmės ir vertės, sykiu ir dangiškos jėgos malda. Ji yra tobuliausi esmė visos Evangelijos, kurios dvasioje mes privalome gyventi, kaipo tikrieji Dievo vaikeliai.

"Sveika Marija" ir gi yra labai prakilni, tobula ir visų maldų prakilniausias žiedas, kurią taip nuoširdžiai ir su karšta meile jau per šimtmečius kalba vaikučiai, jaunimas, suaugę ir pasenę žmonės. Ir iki šiandien jina kartojama milijonų lūpų ir širdžių sveikatoje, ligoje ir mirties patale.

Ši malda yra ant tiek prakilni, ir širdį - sielą kelianti į aukštybes, kad ji išreiškia netik maldos žodžiais, bet ir dainos, muzikos akordais. Ir kas iš mūsų nėra girdėjęs pasaulio garsių kompozitorių žavėjančios "Ave Maria" muzikos, ar jaudinančios giesmės?!

Kan. M. Vaitkus.

SEPTYNI SOPULIAI IR SEPTYNIOS PAGUODOS

Rašytojų Vadas paragi- no parašyti ką nors, kas būtų susiję su karčiaja tremties jūra. Pasiryžaus surašyti į keletą lakštelių, ką perjaučiau ligi šiol patekęs į tremtinio kailį. Rašau ne tam, kad sudominčiau nesmalsų skaitytoją, juoba ne tam, kad sugraudinčiau širdį galimam geradariui, tik norėdamas palikti ateičiai šiojį tokį "žmoginį dokumentą". Gal žmogaus sielos tyrinėtojai jis pateiks vieną kitą mintį (tikrai atliekamo žmogaus, kuriam surastas ir tam tikras štampos — DP — tremties katorgininkų užrašai). Todėl ir nerašau apskritai apie tremtinį, save patį, nes jį geriau pažįstu negu kitus.

KALVARIJOS KELIAS

Vadinasi, 1944 metais vidurvasary prieš mano akis išsitiesė į nežinomą tremties kelias, tikras kalvarijos kelias. Jam fotografaiškai tinka tas vardas: kiekvienas tremtinis tai puikiai jaučia: o ir netremtinis lengvai su tuo sutiks — nereikia netgi per gyvos vaizduotės tremtinio daliai įspitreti. Taip pat be ypatingų galvos pastangų kiekvienas supras, kodėl rašini pavadinau — "Septyni sopuliai ir septynios paguodos". Tiesa pasakius, sopuliu galima būtų surasti ir daugiau, o paguodų — tremtiniai būtų linkę priškaituoti žymiai mažiau, o kai kurie — netgi ne vienos. Betgi dėl simetrijos tegul jau palieka po septynis tų ir anų, ypač kai kas senos išmintingos galvos teigia — girdi, nesą blogo, kur neišeina į gerą... O bitutė, sakoma sugebanči iščiulpti medaus ir iš... Bet geriau nesakysiu. Kam juokas dabar, o man anuomet buvo blogiau negu ašaros.

KĄ DARYTI?

Štai pirmasis sopulys (nežinau, kaip kitiems tremtiniams — man vienas iš pikčiausių): iš rytų atslenka juodas debesys, grumzdžias man, tikra pražūtimi... Gal bandyti gelbėtis? Bet aš juk senas, sveikata silpna,

turtas dar menkesnis... Ką veiksiu ten tuose Vakaruose, jeigu ar naciai ten nublokš, ar savo valia ten atsidursiu?... Priversitini darbai? Kacetas? O jeigu ir ne, tai kur prisiglausiu, kaip pragyvensiu?... Pagaliau kaip ten pateksiu?... Peščias? Juk nei arklio, nei auto, nei netgi dviračio neturiu, o geležinkeliais naciai neleidžia naudotis... O jeigu tą kliūtį ir būtų galima kaip nors nugalėti,—tai pasirišti palikti savo kraštą, savo žmones, savą įprastą ramų kampelį, mielas knygas bei raštus? Dirbus per ilgą, amželį įtęmtą darbą, jau svajoti ramiai atsilsti, palengva užgesti, saviškių apsuptam, globojamam ir mylimam, galop atsigulti savojoj žemėj. O dabar?... Ką daryti? Dieve, Dieve!... Užpakaly tikra pražūtis, priešaky juoda praraja, o iki dar ją pasieksi,— sunkiausios kliūtys... Ką daryti? Ar bandyti gelbėtis ir pakelti didžiausią vargą, metus tylių savo kampelį ir viską, kas širdžiai miela ir ar mėginti kaip nors čia pasilikti nors tekų ir žūti?...

PERSILAUZIMAS

Taip teko kankintis keletą savačių, kol likimas lėmė ir valia pasilaužė — vykti į Vakarus... O ir skaudus besas tas persilaužimas! Taip, gyvos sielos kruvinas persilaužimas. Persilaužimas! Tinkamas tai žodis... Tik tokiu dalyku neišgyvenusiam nedaug ką tepasakąs...

Rodos, tokioj sielos būsenoj kalbėti apie kokią paguodą būtų vien pasišaipyti iš žmogaus skausmo. O vis tik — žmogus yra tokia keista, o gal vien taip puikiai suorganizuota būtybė, jog, laikrodžio švytuoklė pasiekusi aukščiausią kancios laipsnį, visu būtinumu linkteli kiton pusėn, ieškodama paguodos ar atlydžio, ar bent užsimiršimo, — ir randa...

Taip buvo ir man: kai persilaužimas įvyko, pasidarė ramiau, lengviau, geriau. Bent trumpam... Tai — pirmoji paguoda. Prasiđėjo kelionės var-

Civilio karo veteranai, kuriuos čia matome — šeši, sudėjęs jų metus į krūvą turi 617 metų. Jie visi turi po virš šimtą metų, išskyrus iš dešinės ketvirtą, kuris 99 metų amžiaus. Jie susirinko Grand Rapids, Mich., draugiškam pobūviui.

gai. Tai antrasis sopulys. Visam tam papasakoti reikėtų ištisos nuotykių apysakos. Bet kam bepasakoti. Skaitytojai yra jau tiek apie tai girdėję ar skaitę, jog jiems būtų gal vien nuobodu, kas mums buvo taip sunku ir skaudu: ta nežmoniška kamšatis geležinkeliuose, tos nemigo naktys, tos peščios kelionės po keliasdešimt kilometrų, velkant visą savo turtelį, tos nakvynės kiaurose daržinėse vėjuje ir šaltyje, tas atsitiktinis blogas valgis ir gėrimas, tie bombardavimai svetimuose miestuose, tie lėktuvų apšaudymai kelionės metu...

Ir kad būtuemei žmogus buvęs bent jaunas, sveikas, stiprus! O dabar — senas, liguistas... ir vienas, vienas... Niekas tavim nesirūpina, niekas nepadedą, niekas nepagudžia. Tas vienišumas vargo dienomis besas vienas, iš blogiausių sopulių. Būdavo kartais taip sunku, jog žmogus manydavai: kad būčiau žinojęs, būčiau verčiau bandęs pasilikti tėvynėje, nors būtų reikėję ir žūti!

Bet ir šitas vargas neapsiėjo be pragiedrulių — šiaip žmogus nebūtum išturėjęs. Kaip būdavo malonau kai, nežmoniškai pavargęs, atsisėdavai atsilsti; kai išalkęs ir ištroškęs gaudavai padoriai pavalgyti ir atsigtirti; kai po nemigo naktų rasdavai šiltą pastogę ir įmanomą guolį; kai po pavojingo bombardavimo giliai atsidavai, išlikęs gyvas ir, vėl pro rožinius vilties akinus žvelgdavai į ateitį.

Pagaliau atsidurta svetimos šalies gilumoj — tenka ieškotis darbo ir užuovėjos — tenka vaikštinėti po įstaigas pas įvairius aukštus ir žemus, dvasinius ir pasaulinius valdininkus, mandagius ir šurkščius, malonius ir šaltus, tenka melsti malonės, pasakotis, aiškintis, teisintis — savotiškai elgetauti; o gavus tarnybos paskirimą, vykti nerimataujanį pas natją savo viršininką, baigiant amžinį želį tartum pradėtį iš naujo, virtus paprastu padėjėju — vikaru; suprantant ir gyvai jaučiant, kad esi priimtas vien iš malonės; stengtis įtikinti darbo davėjų, kad neduoti per daug jausti, kad esi nereikalingas; vykdyti visus pareikalavimus nežiūrint tolio, oro, negalios, nuovargio; nuolat skaudžiai jaučiant, kad esi elgeta, kuriam leista laikinai apsisotiti toje vietoje

Parodyk duosnumą mūsų tautos nelaimėje, nepagalėk dienos uždarbio tremtinių šalpai. Auką siųskite — United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

ir duodama iš malonės pramisti. Kokia toji elgetos padėtis sunki, žeminanti, demoralizuojanti, supras ir pajus vien tas buvęs savarankiškas pasituris inteligentas, kuriam yra tekę kas panašu paragauti...

NAŠTA IR PAČIAM SAU

Tai — trečiasis sopulys tremtinio kalvarijos kely. Bet ir tas nebe sesės paguodos: elgetavimą palengvino griežtas būtinumas, kuris vertė versdavo eiti, kur reikiant; o kartais tą kartų vaistą pasaldindavo lankomojo žmogaus suprantas žvilgsnis, pasigailimas šypsniis ar geras žodis: juk toli gražu ne visi būdavo nepasitikę ar šalti — nedraugiški, ar netgi žiaurūs.

Pagaliau žmogus įsitaisė pastovesnėj vietoj, kur, kad ir nepatogu, o dažnai tiesiog sunku, betgi darbdaviai ir duondavai yra pakankamai geramalonai. Jie iš tavęs laukia dėkingumo — ir ne bet kokio, tik ryškaus ir sau malonaus. Ir širdies gilumoj tu esi jiems dėkingas, ir trokštumei tą dėkingumo porciją gražiai atlikti, jiems tinkamai atsilyginti. Bet kaip ir kuo? Ir ilgainiui toji pareiga, tas rūpestis ima tave kas kartą labiau slėgti ir kankinti... O tas priklausomybės jausmas, tas savo nereikalingumo jautimas... Esi našta kitiems — pasidarai nepakeliama našta ir pačiam sau.

Tai ketvirtas mano tremties sopulys. O kur atatinamoji paguoda. Čia, ir gerai apsižvelgęs, jos nebesurandi. Ir čia belieka nebent sakyti "Tai gera, Viešpatie, kad mane baudi; vertas esu!"

O čia ir penktas sopulys; šalia savo pareiginių darbo svetimiesiems, taip norėtus dar pasidarbuoti ir savo tautos naudai, saviškiams ką nors reikšmingą pasakyti, ką nors gražų lietuvišką sukurti... Bet kam? Ateitis tokia neaiški... Ar iš viso beišliks Lietuva? Ar neišnyks lietuviai svetimose jūre? Ar bera prasmės dar ką nors lietuviškai kurti, Lietuvai darbuotis? Priekabi ta pagunda, sukta ir sopulinga. Gyve-

nimas atrodo toks betikslis ir tuščias. Dabar toks nereikalingas ir grasus. Ir vos besusituri kartais nesušukęs: "Gelbėk, Viešpatie, skęstu!"

Išgelbėti tas prisirišimas prie tėvynės, prie savo žmonių, prie motinos kalbos, tas karštas noras, kad jie išliktų, klestėtų. O noras gimdo viltį. O Viešpats ją laimina.

TREMTINIO SKAUSMAS

Gyvenu tarp svetimtųjų; lietuvių retai kur sutinku — ir taip jau ketveri metai. Argi bereikia vaizduoti, kaip pasiilgtu viso ko, kas savą, kas lietuvišką — gimtosios žemės, lietuviško veido, tėvų kalbos garso. Dievaži, tai nelengvas bandymas tas šeštasis sopulys. Ir jį pasunkina ne vienas apsiuylimas savo broliais, kur gyvena sau ramiai ir sočiai, kaip Dievulio užantytje, Dėdės Samo krašte; sakysime, rašai žmogus tenai ne vienam draugui, geram pažįstamam ar šiaip jau, rodos, labai padoriai asmeniui, neprasydamas jokios pašalpos, norėdamas vien gero žodžio susilaukti ar kokią nesunkią informaciją gauti; ir ką gi? tie padoriai padarai nesiteikia ne atsakyti... juk tai valandėlė sutrugdytų jų giedros dvasios snaudulį.

Tai tremtiniui taip skaudu, jog... tegul Dievas jiems atleidžia!...

Bet tą skausmą išblaško kartkartėmis ir ilgėsi paguodžia gerosios dūšios šiapus ir anapus vandėnyno. Neištariu nepaminėjęs tokioms kilnioms širdims, kaip čekiečiams p.p. P. ir U. Gudams, kun. A. Jurgučiu, L. Andriekui ir P. Juškevičiui, p.p. K. Gerviliui ir K. Jonaičiui ir rašytojui Antanui Vaičiulaičiui. Atleiskit, kad pavartosi nuvalkiotą palyginimą (bet amžinai vartojamą; matyt, tinkamą): visi anie žmonės — tai vilties žvaigždė audringo dangaus pragiedruluose...

Tik (ir vėl) ne valandėlės negalima ramiai pasidžiaugti!... tuos pragiedrilius graso galutinai užskliausti ir tas žvaigždės nuo mūsų aklinau atskirti kyla iš rytų tamsiai raudonas debesys, subalansuoti visus mūsų sopulius bei paguodas ir išvesti mums šaldo — Pražūtis!

Tai — septintasis tremtinio sopulys, kuriam bėnt kiek sušvelninti esate vie-

PADĖKIT DP LIGONIAMS

Jau daug žmonių demokratiškam pasauliui suprato kaip yra sunku išvientiems asmenims Europoje. Eilė kraštų nutarė, kad be tėvynės žmonių išleisti darbams. Bet visi pageidauja tik sveikų, fiziškai pajėgių vyrų ir moterų. Amerika taip pat ruošiasi priimti didesnę skaičių jų ne dėl jų kaltės vargančiųjų žmonių. Išleido tam reikalui net specialų Bilių, kuriame daug kas numatyta, tik apie ligonius nieko neužsiminama. Sveikieji "dipukai" gauna iš amerikiečių darbo sutartis, butų garantijas, affidavitus, tik jų negauna ligoniai. Sveikieji, šiokiu ar tokiu būdu, išvažiuos kur nors į Australiją, Kanadą ar Ameriką, tik vargu ar kur beišvažiuos DP ligoniai. Jų niekas nenori prisiimti, visi jų kratosi. Pagaliau, jei kuris sveikasis ir liks Europoje, tai jis gal pravers griuvėsiams kasti. O kas gi bus su ligoniais, seneliais ir invalidais, kurių niekas nepageidauja ir kurie šeimininkams sudaro našta

To maža. Ligiosiolinė praktika parodė, kad iš emigruojančių DP yra išskiriami ligoniai — šeimos nariai arba visa šeima negali išvykti. Yra daug atsitikimų, kad nerasdamos kitos išeities ir desperacijos paveiktas vyras palieka lageryje ligonės moterį, išvyksta į kitą kraštą, manydamas iš ten jai padėti. Arba vaikai — palieka ligonius tėvus, atsiduria už tūkstančių mylių, svajodami juos paskui atsiumti. Nieko klaikesnio

nintėlė paguoda Jūs, broliai Amerikos piliečiai, jei ištiesite mums ranką ir ištrauksite iš kylančio potvynio savan krantan.

Geriau duoti, negu prašyti — sušelpk savo tautietį nelaimėje! Auką siųskite — United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

nėra, kaip ligoniui atsi-sveikinti su savaisiais ir pasilikti vienam svetimam krašte. Negalima sakyti, kad ligoniais nesirūpintų IRO ir okupacinės valdžios. Nuo bado ir lietaus juos šiaip taip apgina. Jeigu žmogus kojų nepavelka, jį paguldo į ligoninę arba senelių prieglaudą, jeigu vienišas numiršta, tai už palaidojimą užmoka. Dėl senų ir ligonių ateities sutvarkymo pažadų nestinga. Bet, dėja, kol kas įvyks, jų dienos yra juodos ir karčios.

Tokią nelaimingųjų būklę yra suprātę, daug jai palengvinę jautrieji amerikiečiai, siųsdami maistą ir aprangą. Daug pagelbėjo įvairios labdaros ir šalpos organizacijos. Ypač didelį šalpos darbą savo tautiečiams atliko BALF — ta sutelktinė geros valios Amerikos lietuvių organizacija. Iš BALFo ligoniai gaudavo ir gauna realią paramą — įvairių BALFo surinktų gėrybių. BALFą su pagarba mini nelaimingieji tautiečiai Europoje ir iš jos, laukia tolimesnės paramos.

Ligonų ir senų būklė darosi vis sunkesnė ir blogesnė. Kad ta parama nenutrūktų, BALFas vėl renka aukas ir įvairiais būdais ragina jus, amerikiečiai, prie to vajaus prisidėti. Kur bebūtumėt — darbe, biznyje, šeimoje ar piknikė, kai į jus bus kreipiamasi, nebūkite kietai, parodykit žmonišką širdį — aukokit BALFui. To iš jūsų laukia blogiausioje būklėje esantieji DP seniai ir ligoniai. To laukia broliai, seserys, pažįstami ir nepažįstami tautiečiai.

Auką malonėkite siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Spakenberg, Vokietija Britų zona. A. Rimonydis. Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

ISIGYK ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKĄ

ŽODYNA

English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; ketias, stipriais audoklo aparais. Paruodavo po \$4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už \$3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik idėk į konvertą kuponą su \$3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiame \$..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Vardas

Adresas

Šie du vyrai — Dr. Eduardo D. P. De Robertis (kairė) iš Cambridge, Mass. ir Dr. Francis O. Schmitt, iš Belmont, Mass. foto aparatu tiria beplaukianti žmogaus nervuose taip vadinamos ligos "polio virus" taškutį. Tai mikroskopinės draugijos tyrinėjimai, kurie kas kart atneša daugiau žinių kovai su ta liga.

Šiurpios praėjusio karo paslaptys

- Kaip nacių gydytojai darė eksperimentus su gyvais žmonėmis. - Išbando nuodus su kalniais. - Vėžio liga ir elektros srovė į sveikus kūnus. - Stebėjo, kaip kaliniai miršta nuo nuodingųjų dujų. - Piaustė gyvų žmonių raumenis ir ėmė kaulus.

VOKIEČIAI GAMINO NAUJĄ RŪŠĮ LEKIANČIŲ BOMBŲ

Netaip senai gavau kairiuosius atspausdintuosius dokumentus iš nacių karo kriminalistų teismo Nurenberge. Iš jų paaiškėja visa eilė šiurpių paslapčių, kaip naciai nevertino žmogaus gyvybės ir kaip nepaisė žmogaus teisių.

Štai vienas liudymas: - Naciai gamino naują lekiančios bombos rūšį: V-3. Jie norėjo išbandyti, kaip veiks nuodai, kurie bus tos bombos nešami. Vieną dieną viename koncentracijos lageryje naciai visai eilei ten kalinamų žmonių rankoje prakrapštė žaizdelę, kaip skiepijant, panaudodami tam anuose nuoduose pamirkytą adatėlę. Taip nuodais įskiepytus žmones atvežė į krematoriumo lavoninę, visiems kitiems tame skyriuje esantiems kaliniams liepdami dviems valandoms pasišalinti. Kai po dviejų valandų sugrįžome, girdėjome baisų šauksmą, ir mus vėl pavarė tolyn. Taip, kad bandymas parodė, jog naujasis ginklas nesekmingas - nuodai neveikia pakankamai greit. Būtų laiko taip bombas apnuodytiems žmonėms duoti vaistų, kurie neitralizuotų nuodų veikimą. Be to, naciai pabijoję, kad ir anglai gali panašias priemones pavartoti, kaip represijas, ypač, kad anglai turėjo dar geresnes gamybos priemones, kaip vokiškieji nuodų fabrikai.

ŠVIRKSTĖ ŽIBALĄ PO ODA

- Vienaime stovyklos kambaryje buvo 30 belaisvių. Juos visus naciai padalino į tris dalis po aštuonius žmones. Pirmajai grupei į kojas, po oda, į švirkstę žibalo. Išvirkstė gana giliai, po 2-3 kubi-

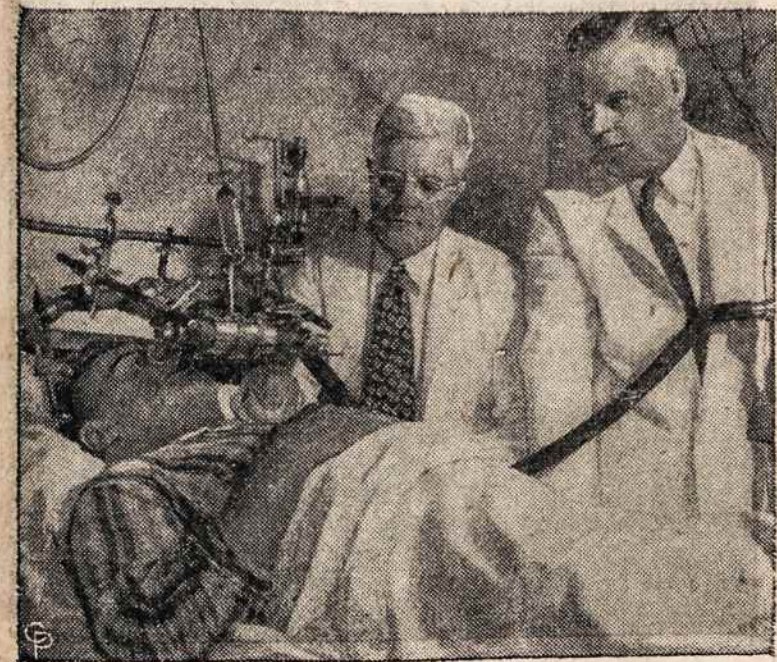
nius centimetrus. Po aštuonnetos dienų pasireiškė tvinkinys. Jį prapiovė ir tekančius pūlius surinko į sterilizuotus, sandariai užtaisytus stiklinius vamzdelius, kuriuos pasiuntė į medicinos institutą Breslave.

Su kita grupe atliko kitokių bandymus: įvairiomis chemikalijomis erzino jų odą. Kaikuriuos iš jų tepė stipriu boro rūgšties skiediniu, per ištisą savaitę patepdami tą pačią vietą pečiuose, kojose. Po kaikurio laiko atsirado aštraus odos suerzinimo žymės, kaikuriai atvėjais net susidarydavo tvinkinys. Paėmę pavyzdžius tų tvinkinių taipgi išsiuntė į Breslaują odos ir audinių sutrikimams tyrinėti. Susidariusios žaizdos kaikuriems negreit gijo. Pavyzdžiui, vienas žydas areštuotasis tesugijo tik po septynių mėnesių.

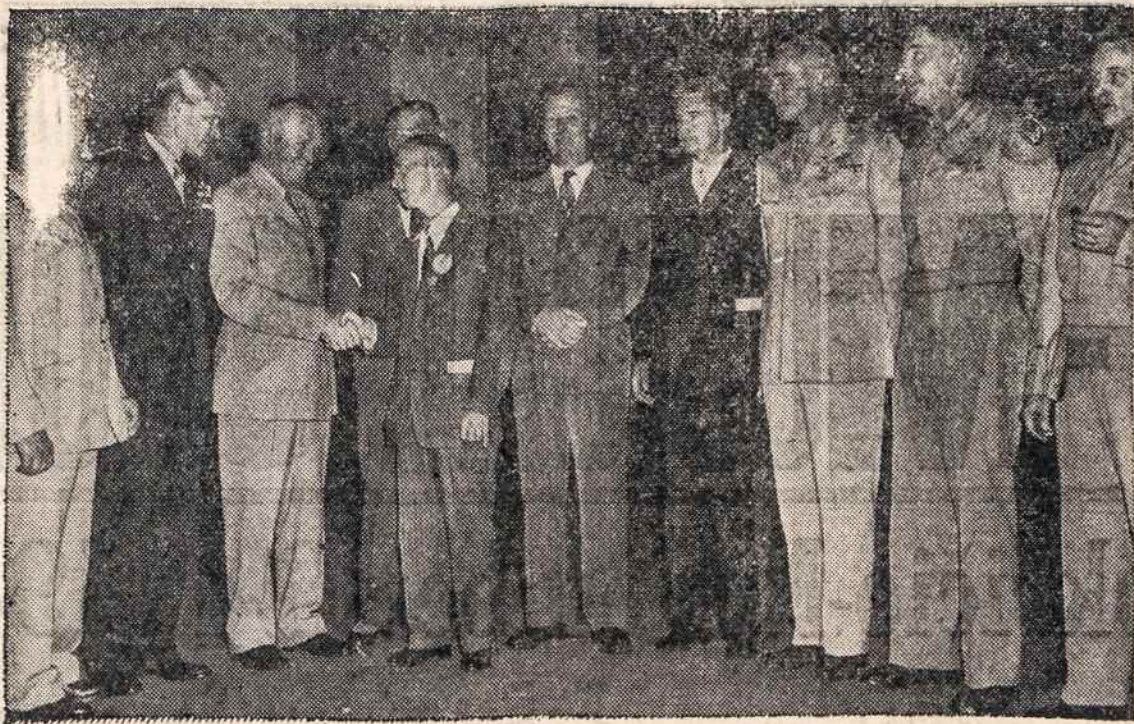
VEŽI TYCIA UZKRETĖ SVEIKIESIEMS

Kitus bandymus darė - nugarą veikdami juoduojų paraku. Trečiajai grupei buvo duoti lengvi pusryčiai: po pusę svaro balto duonos ir silpnos arbatos, po to jiems liepta praryti po 15-20 žirnelių acrichino. Kiekvieną dieną paimdavo jų šlapumą ir specialiu paštu siųsdavo į Breslaują. Trečią dieną visi kaliniai, kurie buvo ėmę tuos acrichino žirnelius, susirgo geltlige. Tie bandymai buvo tęsiami nuo 1944 m. rugpj. 22 dienos iki spalio 25 dienos.

- Darydami vėžio ligos eksperimentus, naciai panaudojo kalines. Jie bandė patikrinti vėžio įskiepijimo galimybes. Jau vokiečius nugalėjęs, viena Auschwitzo kalinė, 25 metų amžiaus, iš tos grupės, su kuria buvo daryti vėžio ligos bandymai, mirė.

Angliakasy Antanas Cebulesky pagavo Sili-cosis. Tai plaučių tam tikra liga. Doktorai Burgess Gordon ir Hurley Motley, Philadelphiajį doro ypatingas pastangas su naujaisiais išradimais, kad suradus nuo tos ligos sekmingą gydymą. Jie naudojami iš angliakasių welfare fund.

Aukštieji Dėdės Samo Oro Jėgų Veteranai turėjo savo suvažiavimą Madison Square Garden, New Yorke, kur juos atvyko pasveikinti buvęs karo vadas Gen. Dwight D. Eisenhower (trečias iš kairės). Iš dešinės į kairę stovi: Gen. George C. Kenney, Gen. Hoyt S. Vandenberg, Gen. Eisenhower, Col. Kane; M. N. Smith, stovįs už Kane; J. C. Morgan, Jay Zeamer, Col. P. M. Hamilton, Capt. W. R. Lawley, ir Lt. Col. W. A. Shomo. Jų dauguma yra laimėję Congressional Medal'ius.

Darant jos kūno skrodimą rasti vidaus organai užkrėsti vėžiu.

NEDARĖ IŠIMČIŲ NĖ MOTERIMS

Kadangi vokiečiams trūko riebalų - aliejų, kurie panaudojami gamybai lipodolio vaistų, reikalingų daryti vidaus peršvietimams, nacių gydytojai surado kitą skiedinį, kurį išbandė ant kalinių moterų Auschwitzo stovykloje. Daugelis iš jų nuo to kentėjo sunkius skausmus.

Strassburge buvo atrasta daug stiklelių - mikroskopinių preparatų, su žmogaus kūno dalimis, paimtomis iš gyvo žmogaus, po to, kai per bandymus buvo išvirkšta jiems įvairių medikamentų.

Kad ištirtų, kokios įtakos baimė turi į žmogaus organizmo veikimą, nacių daktarai kalinėms moterims pranešdavo, kad jos tuojau bus sušaudytos, o paskiau tyrinėdavo jų kraujavimą.

PRIEVARTA ĖMĖ KRAUJĄ

Iš daugelio kalinių naciai prievarta imdavo kraują transfūzijoms savo kariams. 1942 metų pradžioje vokiečiai pradėjo eksperimentų tikslais kaikiuriems kaliniams leisti orą į venas. Jie norėjo patirti, kokį kiekį oro žmogus gali pakelti gyslose.

Tame pačiame kambaryje buvo daromi eksperimentai leidžiant į venas superoxydo - vandenilio skiedinį. Nelaimingasis, su kuria buvo daryti vėžio ligos bandymai, mirė. Tame pačiame kambaryje buvo daromi eksperimentai leidžiant į venas superoxydo - vandenilio skiedinį. Nelaimingasis, su kuria buvo daryti vėžio ligos bandymai, mirė.

ELEKTROS SROVĖ PER SMEGENIS

Su kalniais naciai taipgi darė bandymus, kaip veikia trumpųjų elektros bangų smūgis. Elektros laidus pritvirtindavo prie smilkinų arba prie kaktos ir sprando ir paleisdavo srovę. Šiuos bandymus darant buvo labai didelis mirties atsitikimų skaičius.

Vieną dieną į lagerį atėjo medicinos profesorius ir aviacijos karininkas. Jie išrinko 30 jaunų stip-

rių kalinių ir juos atskyrė specialiose patalpose. Užsidėję dujokaukes jie išvirkstė į rankas po kokius 10 kubinių centimetrų kokio tai skiedinio. Dešimčiai kalinių po to išvirkstė 15 lašų vogano, dešimčiai kitų tik po aštuonis lašus to paties vaisto, o kitiems - nieko. Kaliniai pastovėjo ištisę rankas ištisą valandą, o paskiau juos paguldė. Pirmą vakarą kaliniai pradėjo šaukti iš skausmo. Įskiepijimo vietos buvo uždegimo apimtos. Greit tas prasaplėtė po visą kūną. Jiems visiems labai skaudėjo akis ir plaučius. Jie pasidarė be valios, kiti - kaip pablūdę. Pirmasis mirė po dviejų savaitių. Jo lavonas buvo nusiųstas į Strassburgą tyrinėjimams. Visi nelaimingieji buvo kasdieną fotografuojami.

DUJŲ KAMEROS

Specialiame pastate buvo padarytos patalpos išbandymui nuodingųjų dujų veikimo. Buvo paliktas sandariai užtaisytas langas, pro kurio stiklą, buvo galima stebėti dujų veikimą. Nacių daktarai sudaužydavo ampules su nuodingųjų dujų skysčiu, kurio būdavo po du, iki penkių kubinių centimetrų. Pakilusios dujos užtroškindavo kalinius. Kartais daktarai darydavo bandymus su dujomis patys užsidėję dujokaukes. Taip, 1943 metų rugpj. 10 dieną buvo dujomis nuudytos 86 kalinės moterys, ir jų lavonai tuojau sudeginti. Apskaituojama, kad Stuthof stovykloje iš viso dujomis buvo nutroškinta 1668 moterys ir daugiau kaip 10,000 vyrų.

PIAUSTĖ GYVUS ŽMONES

Kitoje vietoje nacių gydytojai piaustydavo gyvus žmones, norėdami stebėti įvairių organų veikimą. Iš Stuthof stovyklos jie gaudavo po šimtinę žydų ir juos gyvus piaustydavo. Taip, pavyzdžiui, vienu kartu dvidešimčiai vyrų buvo nuo kojų nulupta oda, palikti atviri muskulai ir paskiau žiūrėjo, kaip seksis sugydyti vartojant tam tikrus vaistus. Kaikurie iš tų vyrų mirė.

Archyvuose rastas vienas nacio gydytojo laiškas, kuriame jisai skundžiasi, kad jam tokiems piaustymams buvo atsiųs-

ta menkos sveikatos kaliniai ir prašė atsiųsti 90 naujų, sveikų kalinių.

KAULAI IS LENKIŲ KALINIŲ

Ravensbruke išrinkdavo sveikiausias lenkes kalines ir išimdavo iš jų kaikiurias kaulų dalis, kad tuos kaulus persodintų sužeistiems vokiečių kariams. Dažnai iš kalinės išimdavo daug kraujo, kaulų smegenų ir palikdavo nelaimingąsias mirčiai. Vieną kartą kaliniai pamatė būrį lenkių grįžtančių iš ligoninės su baisiomis žaizdomis kojose. Pasirodė, kad buvo atvažiavę iš Berlyno nacių daktarai, kurie jas gyvas piaustė stebėdami muskulų ir kaulų veikimą.

Kitą kartą buvo paimta 50 lenkių moterų nervų chirurgijos eksperimentams. Daugelis mirė nuo tortūrų. Kad nepaliktu ženklų, jų kūnus degindavo, o jei buvo mažesni sužeidimai per tas operacijas, tai ne tvarsčių neuždėję palikdavo susuptas į purvinus kalinių drabužius, ir tik draugės joms rūpinosi.

XX AMŽIAUS ŽVĒRYS

Šitokie baisūs buvo nacių žiaurumai. Juos pralenkia tik bolševikai savo sadistiškais kankinimais ne tiek medicinos tikslais, kaip per tardymus NKVD rūsiuose ar vergų darbuose ir kankinimuose tremties lageriuose.

Šitokius žvėriškus apsejimus su gyvais žmonėmis XX amžiuje stebime ne samojedų palapinėse, ne Afrikos laukinių tarpe, o dviejose tautose, kurios skelbia savo pranašumą pasaulyje: tas darėsi nacių Vokietijoje ir tebesidaro bolševikų Rusijoje. Tie barbariški žiaurumai, kurie pralenkia hunų ir totorių kruvinus veiksmus, labiausiai pasireiškė tuose kraštuose, kur iš pagrindų imta rauti krikščionybę, kovoti su Dievo teisėmis žemėje, kur valstybė ėmėsi kovos prieš tikėjimo į nemarią sielą. Žmogus buvo degraduotas į gyvulį ir su juo imtasi elgtis, blogiau kaip kad elgiasi plėšrieji žvėrys džunglėse, nes žmogiškumo nebetekęs naciai ar bolševikai visą mokslo išmintį ir visus naujausius išradimus panaudojo savo artimo mėsinėjimui, kankinimui ir žvėriškam žudymui.

Dr. J. Prunskis.

"Darbininko" 33-jų Metų Jubiliejinio Parengimo Musical Show ir Šokių Rėmėjai

Parengimas Įvyksta Lapkr. - Nov. 6, Municipal Building Salėje, So. Boston, Mass.

Programą išpildys Šv. Pranciškaus parapijos Choras iš Lawrence, Mass., vadovybėje muziko Algio Šimkaus. Sokiams gros pagarsėjusi Dirvallis Orchestra.

KONCERTO RĖMĖJAI -

- Albina Zadikis, Rumford, Maine 3.00
- Sisters of St. Francis, Mahonoy City, Pa. 2.00
- J. Zipkauskas, Mattapan, Mass. 2.00
- Vincas Kalesinckas, Shenandoah, Pa. 2.00
- Sisters of St. Casimir, Mount Carmel, Penna. 2.00
- Ona Einoris, Bridgeport, Conn. 2.00
- Albina Melinis, Cleveland, Ohio 2.00
- Rev. J. Kelmelis, Newark, N. J. 2.00
- Rev. J. Raštutis, Amsterdam, N. Y. 2.00
- Rev. George Cesna, Sioux City, Iowa 2.00
- Anna Lesinskas, Chicago, Ill. 2.00
- Marie Adela, Danielson, Conn. 1.00
- Ben. Paplauskas, Methuen, Mass. 1.00
- J. Olkovikas, Manchester, N. H. 1.00
- J. Dougan, W. Lynn, Mass. 1.00
- Mrs. Ona Rudienė, Orange, Mass. 1.00
- P. Dobilas, South Boston, Mass. 1.00
- Mrs. Elizabeth King, Baltimore, Md. 1.00
- Mykolas Andrieskavičius, Lowell, Mass. 1.00
- Mrs. A. Dzwonkas, Westmoreland, N. Y. 1.00
- William Paulukonis, Elizabeth, N. J. 1.00
- Joseph Markunas, Brooklyn, N. Y. 1.00
- Povilas Mikalauskas, South Boston, Mass. 1.00
- Mrs. A. Sodosky, Northampton, Mass. 1.00
- Peter Jokubauskas, Waterbury, Conn. 1.00
- Laimutis Dūda, Vermilion Bay, Ont. Canada. 1.00
- Mrs. Anna Zubris, Brooklyn, N. Y. 1.00
- Petras Jurgėla, Hempstead, L.I., N. Y. 1.00
- Mrs. H. R. Passey, Wrentham, Mass. 1.00
- John Dixon, Norwood, Mass. 1.00
- Mrs. Mary Aluska, Cleveland, Ohio 1.00
- K. Gelbinauski, Chicago, Ill. 1.00
- K. Kuchorska, Bridgewater, Mass. 1.00
- Mrs. John Sabas, Phila., Pa. 1.00
- M. Grigkas, Chicago, Ill. 1.00
- Mrs. C. Navickienė, Worcester, Mass. 1.00
- J. Daugelevich, Brockton, Mass. 1.00
- Thomas Skurevičius, Lawrence, Mass. 1.00
- M. Buivid, Lawrence, Mass. 1.00
- Ipoltas Razanuskas, Methuen, Mass. 1.00
- Ludvina Misienė, Cleveland, Ohio 1.00
- Joseph Strongis, West Hollywood, Calif. 1.00
- Mrs. L. Skabiškas, Baltimore, Md. 1.00
- Mary Zarembo, Manchester, N. H. 1.00
- Stephen Bredes, Jr., Brooklyn, N. Y. 1.00
- Mr. S. Razukevičius, Prov., R. I. 1.00
- Theodore Mickus, New Haven, Conn. 1.00
- D. Budrecki, Elizabeth, N. J. 1.00
- Michael Bartes, Nashua, N. H. 1.00
- Wm. Gedarovich, Brooklyn, N. Y. 1.00
- Mrs. Mary Podzius, Brooklyn, N. Y. 1.00
- F. Ambrose, Brooklyn, N. Y. 1.00
- Mrs. M. Rusas, Port Washington, L.I., N. Y. 1.00
- Bronius Barisas, Windsor, Ont., Canada 1.00
- Mr. & Mrs. Limbo, Baltimore, Md. 1.00
- D. Stanavich, Lawrence, Mass. 1.00
- Anthony Repshis, Norwood, Mass. 1.00
- John Kalenauskas, Watertown, Conn. 1.00
- Andrius Salnauskas, Waterbury, Conn. 1.00
- Mr. Anthony Sedaris, Warehouse Pt., Conn. 1.00
- Peter Belis, Terryville, Conn. 1.00
- V. Jurgelevičius, So. Boston, Mass. 1.00
- Stanley Sviras, Chicago, Ill. 1.00
- M. Brangaitis, Brooklyn, N. Y. 1.00
- A. Petrušauskas, Cambridge, Mass. 1.00
- A. Baltutis, Newark, N. J. 1.00
- Adolph Peredna, Lowell, Mass. 1.00
- Z. Yuknus, Ontonagon, Mich. 1.00
- Alphonse Švedas, Cleveland, Ohio 1.00
- M. Valeska, Rochester, N. Y. 1.00
- Frances Zalegiris, Baltimore, Md. 1.00
- Mrs. J. Jasinskas, Ocean City, N. J. 1.00
- Joseph Kashuba, Torrington, Conn. 1.00
- B. Luomonas, Welland, Ont. Canada 1.00
- Thomas Butkus, Cleveland, Ohio 1.00
- Jonas Dzekevičius, Providence, R. I. 1.00
- Petras Kazlauskas, Longlac Ont. Canada 1.00
- J. Zukas, Lawrence, Mass. 1.00
- A. Nakutis, Gardner, Mass. 1.00
- Mrs. A. Molis, Worcester, Mass. 1.00
- Jonas Miseikis, East Haven, Conn. 1.00
- Frank Lutkevich, Roxbury, Mass. 1.00
- Mrs. M. Balsiūnas, Chicago, Ill. 1.00
- Antanas Drungilas, Chester, Pa. 1.00
- J. Jokubauskas, Montreal, Canada 1.00
- V. Klimas, Chicago, Ill. 1.00
- P. Mikonis, Phila., Pa. 1.00
- G. Davis, Brockton, Mass. 1.00
- Anna Aitches, Granville, Ill. 1.00
- Joseph Shergalis, Hazleton, Pa. 1.00
- Mrs. Anna Oksas, Brockton, Mass. 1.00
- Veronika Dzigas, Hudson, Mass. 1.00

Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame, "Darbininko" Administracija.

"Darbininko" 33-ju Metų Jubiliejinis Parengimas KONCERTAS - MUSICAL SHOW IR ŠOKIAI

Seštadienį, Lapkričio-November 6 d., 1948

Municipal Building Salėje,

E. Broadway, So. Boston, Mass.

Muzikalį Programą Išpildys Šv. Pranciškaus Parapijos Choras,

VADOVAUJANT MUZIKUI ALGIUI ŠIMKUI

Šokiams Gros John Dirwallio Orkestra. Koncertas prasidės 7 val. - 9 val. Šokiai iki vėlumos. Ižanga į koncertą ir šokius \$1.20 su taksais. Visus nuoširdžiai kviečia - RENGĖJAI.

BALF Centre Gautos Aukos Tarp 1948 m. Rugpiūčio-August 15 ir 31 d.

Connecticut
Columbia, James Kvietkus — \$5.00; E. Hartford, Mrs. John Pugzlis 1.00; Thomaston, Frank Banis 5.00; New Britain, Kostas Demikis 2.00; Naugatuck, Vincas Povilaitis — 5.00; Waterbury, J. J. Zemaitis 5.00; Mrs. El. Lukas 2.00; Peter Janušis 2.00; Mrs. K. A. Rudaitis 5.00; Mrs. A. Kiškoniš 3.00; Watertown, John & Eva Zdanis 5.00.

Illinois
Aurora, Mrs. A. Zekonis — 5.00; Gillespie, Mrs. Julia Ackes 2.00; E. St. Louis, J. Kranauskis 5.00; Melrose Pk., S. Brazinskienė 1.00; William Kudul 5.00; Rockford, George Kulvinskis 10.00; Maywood, M. Martin iš Sv. Onos draugijos 20.00; Waukegan, Adam Svazas 10.00; G. P. Bukantis 2.00; Cicero, Kun. I. Albavičius 100.00; Chicago, Felix Balnius 2.00; Mrs. Elena Bercher 3.00; Bruno Klemka 2.00; Peter Budrecki 5.00; George Simonaitis 1.00; Joseph Sruvas 5.00; John Balis 1.00; Mrs. Marcellė Marozas 5.00; Izidor Pupauskas 25.00; Mrs. Anna Mikšis 1.00; Jonas Endziulis 10.00; Alex Shimkūnas 5.00; P. J. Indrelė 10.00; K. J. Ma-

Mačiukas 5.00; Stanley Simulis 10.00; Mrs. N. U. 5.00.

Maine
Auburn, K. Bukis 1.00; Lewiston, Mrs. E. Bartkienė 4.00; S. Klemenski 1.00.

Maryland
Baltimore, C. A. Radovskas 10.00; Mrs. Selma Skėlps 5.00; St. Yanušas 1.00; Michael Paškauskas 1.00.

Massachusetts
Amesbury, Sophie Verbickas 1.00; Brockton, R. Bartkus — 1.00; Anna Karalauskas 5.00; J. Statkaitė 5.00; J. Kašėtienė 5.00; Cambridge, Frank Bitter 2.00; Helen V. Sakovich 10.00; Stoughton, Jonas Jonušis — 5.00; Dorchester, Albin P. Neviera 5.00; So. Boston, Alfonsas Svilas 2.00; Michael Venis, Peter Snaras 5.00; Mrs. A. Kirtiklis 5.00; W. Bridgewater, Mrs. V. Kerisza 2.00; Worcester, A. Kazlauskas 2.00.

Michigan
Ann Arbor, P. D. Barauskas 4.00; Detroit, Ant. P. Umbras 10.00; Grand Rapids, Felix V. Mas 5.00; John Balis 1.00; Mrs. Marcellė Marozas 5.00; Izidor Pupauskas 25.00; Mrs. Anna Mikšis 1.00; Jonas Endziulis 10.00; Alex Shimkūnas 5.00; P. J. Indrelė 10.00; K. J. Ma-

New Jersey
Allamuchy, William Kasper 25.00; Merchantville, Mrs. Barbara Embros 5.00; B. Embros

10.00; Harrison, Edna Schwartz 1.00.

New York
Amsterdam, BALF nr. 33 — 358.00; Rev. J. Raštutis 9.00; Huntington, John Sinušas — 1.00; New Suffolk, L. I., Joseph Alex 1.00; Rochester, John Juška 5.00; F. Šlapelis — 50.00; Rush, Walter Petronis — 25.00; Schenectady, K. Laureckas 10.00; White Plains, Peter Mažeika 5.00; Water-vliet, Mrs. Eliz. Anderson 1.00; Yonkers, William Yankowsky 5.00; New York City, Ant. Yablonsky 20.00; Bronx, Mrs. Anna Slawinsky 5.00; Stanley Kozlowski 3.00; Brooklyn, Jonas Galinis 5.00; William Bartkus 5.00; John Gelgota 5.00; John Narvyras 2.00; A. Lučka 1.00; Jonas Patašius 2.00; Walter Ambroze 1.00; Alex V. Skarulis 5.00; Sam Mailla 3.00; B. Mender 2.00; Joseph Cesaitis 5.00; Anthony Daugėla — 10.00; Katherine Žvirblis 2.00; B. Sriubas 2.00; John Maslauskas 2.00; Felix Montvila 1.00; Anna Klevecka Bekeris 5.00; P. Raulinaitė 1.00; J. Bačas-kas 2.00; Konst. Matulevich — 5.00; Magdalena Pulokas 2.00; Peter Wilchinskis 3.00; Anthony Drunginis 2.00; M. Makarski 2.00; Mrs. Mary Reichert 1.00; P. Katen 5.00; Mrs. Anna Budraitis 2.00; Richmond Hill, Mrs. Julia Urban — 1.00; Maspeth, Mrs. Marcellė Klimaitis 5.00; Michael Markevich 2.00; Sunnyside, L. I., Mrs. M. Schick 5.00; Ozone Park, Francis Peters 3.00; Kotrona Novickienė 5.00; George Dirzis 5.00; Mrs. Anna Shidkus 2.00; Woodhaven, Walter Juška 10.00.

Ohio
Cleveland, P. P. Muliolis — 5.00; Toledo, K. Plačėnis 5.00; Dayton, Staley Green 5.00; Peter Sluzas 5.00.

Pennsylvania
Collegeville, W. Petraitis — 2.00; Edwardsville, Jonas Tamelis 2.00; Mt. Carmel, Šv. Kryžiaus par. iš D. Klingos prakalbų 27.00; Friedensburg, Joseph Mickalavage 5.00; Philadelphia, Louis Fleisher 20.00; Mrs. Tekla Ratkievic 5.00; Scranton, Mrs. Helen Cheseck 2.00; Peter Karevitch 2.00; Shenandoah, John T. Staniškis 5.00; Reading, Dominic Mikolaitis 5.00; Mrs. Julia Uzdavyns 10.00; Lyndwood, John Ogent 10.00; Lansdale, Peter Sobel 5.00; Tamaqua, Anna Litwin 5.00; Minersville, BALF Rėmėjai iš Dr. J. Pajaujo pra-

kalbų 38.28; Wilkes Barre, Mrs. Anna Meskinas 5.00.

Rhode Island
Providence, John Dzekevičius 5.00; BALF nr. 107 per kun. kleb. Joną A. Vaitekūną 400.00; Mary Yesukevičius — 5.00.

Wisconsin
Kenosha, Vladas Ališauskas 5.00; Paul Andriulius 3.00.

Canada
Ste. Marie, Ont., Peter Dainis 1.00.

BALF SKYRIŲ MOKESČIAI

Illinois
Chicago, BALF nr. 4 — 9.00.

New York
Amsterdam, BALF nr. 33 — 133.00.

Ohio
Cleveland, BALF nr. 55 — 11.00.

AUKOS BALF NASLAICIŲ FONDUI

California
Hollywood, Mrs. Gladys Marriott 128.00.

Connecticut
New Britain, Montvilienė per A. Brinių 25.00.

New York
Brooklyn, iš Kriaučių pramogos per Julė Skarulis 25.00; Woodhaven, Kazimieras Krušinskas 12.00.

Visiems aukojusiems tremtiniams gelbėti, vaikučiams maistui, imigracijai ir gelbstiniams tremtiniams išgelbėti gyvybę — tremtinių vardu BALF Centras nuoširdžiausiai dėkoja.

IŠPILDŽIUSIEMS BALF BLANKUS

Tremtiniams atsiimti pildykite BALF Blankus ir toliau. Malonėkite taupyti laiką sau ir BALF Centrai: — Išpildykite blankus dviejose kopijose ir gražinkite BALF Centrai. Pasiųstieji į Europą blankai gražinami BALF Centrai į New Yorką, tik tada jiems duodama eiga. Patikrintieji blankai BALF paruošiami ir persiunčiami imigraciją tvarkančioms įstaigoms. Tik blankus BALF Centrai pasiuntę nesitikėkit, kad tremtiniai tuoj ir atvyks. Juos turės Europoje patikrinti ir paruošti kelionei. Per mėnesį laiko dabar tegalės atvykti dar kol kas tik po apie 1,600 visų tautybių žmonių. Pirmieji atvyks spalio mėn. gale — į New Yorką ir Bostoną. Juo greičiau atsiųsite išpildytas blankus, to greičiau tremtiniai atvyks.

Visais šalpos, imigracijos ir tremtiniams pagalbos reika-

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

STASKŪNAS, Jonas, gyv. Emerald Ave., Chicagoje.

STIRBYTĖ, Emilija ir Leokadija, d. Juozo, iš Jurkaičių km., Šveikšnos vl.

STRIMAITIENĖ - Klimaitė, Petronėlė, d. Antano ir Marijos, gim. Liudvino vl., Marijampolės ap., gyv. New Yorke.

SUKAUSKAITĖ, Levose, iš Veliuonos vl., Kauno ap., dukterė Mataušo.

TOLEIKIS, Domas, s. Prano, gim. Šveikšnos vl.

TONKUS, Liudviko, kuris yra miręs, šeima, gyv. rodos New Yorke.

TUMENAS, Pranas, iš Salako vl., Zarasų ap.

TUMOS, Sophie, vyro pavardė nežinoma, gyvenusi 2673 Bainbridge Ave., New York, N. Y.

URBONAVIČIENĖ - Kučinskaitė, Bronė, gim. Veisiejų vl., išvyko į JAV pas savo motiną.

VAICENAVIČIUS (Scharan), Pranas, iš Gripiškių km., Stakliškių val., Alytaus ap. 1933 m. gyv. Bostone.

VALIŪNAS, Izidorius, iš Rumšiškių val., Kauno ap., sūnus Mykolo ir Rozalijos Valiūnų.

VALUNGEVIČIŪTĖ, Maria, ištek. pavardė nežinoma, gim. Pasernikuose, turėjo ūkį.

VALUSIENĖ - Civinskaitė, Elzbieta, iš Šunskų km., Marijampolės ap., gyv. Chicagoje.

VASAITYTĖ, Nastė, iš Kauno - Aleksoto.

VASILLIAUSKIENĖ - Stankevičiūtė, Marijona ir jos seserys Katrė Grigaliūnienė, Ona Rakštienė, ir Juzė Stankevičiūtė.

VESATO, Gevoze, seniau gyv. 946 W. 31 Pl., Chicago.

VAITKUTĖ - Daugirdienė, Monika, iš Pabebirvio km., Raseinių ap.

VELERTAITĖ - Jonat, Bereta, iš Ogrutų km., Paežerių vl., Vilkaviškio ap., gyv. Elizabeth.

VIKANTAS, Jonas, iš Kretingos ap., turi sūnus Albertą ir Joną ir seserį Matildą Gald-

Antano Vaičiūčio ir Ievos Skučiuotės, kilusių iš Bilevičių km. Veiverių vl., Marijampolės ap., prašo atsilipti gimines ir pažįstamus.

VAICEKŪNAS, Antanas ir Juozas, ir sesuo Marė.

VAICIULAITYTĖ, Liucija, d. Simano, gim. Bostone.

VAIDAUGAITĖ - Vaišvilienė, iš Gargždų vl., Kretingos a. Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

CONKLIN PHARMACY

"Receptų išpildymas mūsų specialybe"
274 Main St. Portland, Conn.

Wm. R. PETERSON, Inc.

276 Main St. Portland, Conn.

F. B. HOWARD CO.

Laikrodžių — Deimantų — Radio
7 Center St. Rutland, Vt.

G. E. HUNT FLORIST

"Gėlės įvairioms Progoms"
Vainikai Laidotuvėms — Bukietai Vestuvėms
129 Church St. Rutland, Vt.

Liepos, 1944 metais buvo pranešta, kad dingęs leigvasis bombieris ir su juo Sgt. Nat Lepselter. Po kiek laiko dingusieji priskaitomi prie negyvųjų. Bet Mr. ir Mrs. Lepselter, iš Brooklyno iki šios dienos laiko savo sūnų gyvu ir tik kur nors užklydusiu. Jie jo ieško, skelbia spaudoje ir per visokius spausdinius po tas vietas, kur galėję ar gali jis rastis. Ir šis vaizdas parodo tėvą ir motiną nešančius plakatus su jų sūnaus smulkiu aprašymu išvaizdos ir tt.

Nuo City Hall, Oakland, Calif., laiptų kalba respublikonų kandidatas į USA prezidentus gubernatorius Dewey. Tai jo vienminčio kandidato į vice prezidentus Gub. Earl Warren namų vieta. Žmonių minia klausosi ateities pažadais reiškiamų darbų.

VIETINĖS ŽINIOS

ZINUTĖS

Spalių 9 d., mirė miesto ligoninėje ilgai silgęs, Ignas Ramanauskas, kurs vadindavosi James Roman, 64 metų, gyv. 293 D St. Paėjo Triškių parapijos. Amerikoje pragyveno 45 metus. Paliko žmoną Eleonorą (Pilipavičiūtę) dvi seseris ir du brolius. Pašarvotas pas laidotuvų direktorių J. Barasavičių, 254 W. Broadway. Laidojamas spalių 12 d., 9 v. r., iš šv. Petro parapijos bažnyčios.

Kalbamas Rožančius per visą dieną spalių 12-tą, palei įsigyvenusio įpročio, šv. Petro parapijos bažnyčioje. Kviečiame visi ateiti ir atkalbėti nors sykį tą dieną. Vieša intencija — už komunistų atsivertimą.

Amerikos Raudonasis Kryžius, 17 Gloucester St., Boston, prašo per Arkivyskupą Cushing, moterų ir merginų ateiti, kas gali, pagelbėti slaugėms.

South Boston High School, pirmadienį, atsidaro vakarieniams kursams. Čia yra galima mokytis anglų kalbos, aritmetikos, knygvedystę, kaip tapti piliečiu, dirbtuvės ir namų darbų.

Sekmingai baigėsi moterų ir merginų misijos, spalių 10 d., 2:30 v. p.p.

Vyrų misijos prasidėjo pirmadienio vakare.

Krikštai. Spalių 10 d., tapo pakrikštyta Paula Ona, Povilo ir Julės (Trinkaitės) Gaillūnų, gyv. 912 E. 4th St.

Albertina Katrė, Alberto ir Katrės (Saikevičiūtės) Shertiku, gyv. 220 Gold St.
J. Silvestras, Jeremijaus T. ir Anastazijos (Baliukonytės) Jankauskų, 258 W. Broadway.
Mykolas, Petro ir Marijonos (Bandolevičiūtės) Mizerų, gyv. 222 W. 9th St.

Labdarybių Seimas. Amerikos Katalikų Labdarybių 34-tas Seimas laikomas, Bostone, spalių 9-13 dienomis. Dieną prieš seimą sudaryta atstovų registracija. Spalių 9 d., vadovaujančios komisijos laikė savo susirinkimus.
Sekmadienį, 10 v. r., katedroje seimas oficialiai atsidarė su pontifikalėmis šv. mišiomis ir pamokslu. Sesijos laikomos Statler Hotel.

Antradienį, 7 v. v., čia įvyksta seimo didelis bankietas. Dalyvauja ir lietuvių šv. Vincento Pauliečio draugijos atstovai.

Popierių vaju prasidės spalių 17 d. šv. Petro parapijos žmonės kviečiami taupyti vartotą popierą. Galima nešti į garadžių prie klebonijos, arba prie salės 492 E. 7th St.

Spalių 9 d., mirė, miesto ligoninėje, ilgokai pasirgusi, Marijona Bernatavičienė (Kereišytė), 72 metų amžiaus, gyv. 171 M St. Ji paėjo Gražiškių parapijos. Amerikoje pragyveno 35 metus. Paliko vyrą Petrą, sūnų, dukterį Lietuvoje, seserį ir brolių Joną. Buvo pašarvota pas laidotuvų direktorių D. A. Zalecką. Tapo palaidota iš šv. Petro parapijos bažnyčios, spalių 11 d., 9 v. r., šv. Benedikto kapuose.

Dar daug trūksta iki \$25,000

Bostono Lietuvių Komitetas — "SAVE THE CARNEY HOSPITAL" yra užsibrėžęs sukelti \$25,000 Carney Ligoninės statybai. Vajų pradėjo seniai, bet iki šiol taip ir nepavyko sukelti reikalingą sumą. Komitetas planuoja ruošti koncertą ir kitokius parengimus.

Žemiau paduodame aukotojų vardus ir kiek jie aukojo. Kaip matysite yra ir stambių aukotojų, bet kur daugiau? Komitetas atsisaukia į visus. Aukus galite siųsti Lietuvių Komiteto išdėdintu adresu: **Dr. A. L. Kapochy, 517 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.** J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. asmeniai visiems ir visoms padėkos už aukas.

AUKOTOJAI

Alexander Goniprow, Marblehead, Mass.	\$3,000.00
N.N. per Rev. Francis M. Juras	2,000.00
Anonymous donation	100.00
Anonymous donation	100.00
Knights of Lithuania, Council 17, S. Boston proceeds from dance	425.00
Rev. Francis Virmauskis, S. Boston, Mass.	100.00
Mrs. Veronica A. Shimkus, Newton, Mass.	100.00
Stanley Mockus, Dorchester	100.00
James G. Strigunas, S. Boston	100.00
D. Lilienthal, Boston (I. J. Fox)	100.00
St. Peter's Lithuanian Parish Women's Club	100.00
Dorchester Lithuanian Women's Club	100.00
Silver Cafe, Inc. — S. Zaveskas	100.00
Lithuanian R. C. Alliance of America	100.00
Antonina Majauskaitė, S. Boston	50.00
Phyllis Grendal, S. Boston	25.00

Po \$10.00

John Vaich Camera Shop, Newton	10.00
Anthony Alekna, S. Boston	10.00
Mrs. Anna Jakmauh, S. Boston	10.00
Stephen V. Mickevich, S. Boston	10.00
Longinas L. Svelnis, S. Boston	10.00

Po \$5.00

Rev. John Bernatonis, Lawrence	5.00
Mr. and Mrs. Andrew Rusis, Dorchester	5.00
Mr. & Mrs. Victor Thomas (Dorchester), Watertown	5.00
Baltic Florist, S. J. Minkus, S. Boston	5.00
Paul Baltrusianus, S. Boston	5.00
Antonina Grabian, S. Boston	5.00
Anele Marks, S. Boston	5.00
B. F. Kubilius, S. Boston	5.00
Mary Kleponis, S. Boston	2.00

Po \$1.00

Mrs. Bernice Jacobson, Boston	1.00
William Arnazzio, S. Boston	1.00
Edmund McCarron, Wollaston	1.00
Mr. A. Conde, S. Boston	1.00
John Kumpa, Brockton	1.00
Mary B. Sykes, S. Boston	1.00
Eileen Mahoney, Brookline	1.00
John L. Petrauskas	1.00

Tremtiniamis žinotina
Praeitą savaitę Bostone prasidėjo viešosios vakarinės mokyklos. Pamokos esti pirmadienio, antradienio ir ketvirtadienio vakarais nuo 7:30 iki 9:30 val. Čia atvykusiems tremtiniamis yra puiki proga pramokti greičiau anglų kalbos. Vietos BALF rašt., p-niai Januškevičienei pasiteiravus, sužinota, jog South Bostono High School sutinka net vieną mokytoją paskirti priruosti tremtinius prie Amerikos pilietybės kvotimų, jei tik atsirastų pakankamas skaičius tremtinių ir pakankamai jau mokančių angliskai. Pamokos, patalpos ir mokslo reikmenys dykai. Įsiregistravimas tik 50c.

Kryžius Prie Bažnyčios
Užpėreitą sekmadienį prie lietuvių bažnyčios buvo pastatyta lietuvių floatas su puikiu kryžiumi darželyje. Visi atėję į bažnyčią galėjo jį pamatyti, juomi pasigerėti, o senesnieji prisiminti savo brangiąją Lietuvą.

Isidėjo Kryžiaus Atvaizdą
Užpraėjo šeštadienio rytą, Daily Record (6 A.M. laidoje) isidėjo lietuviškojo kryžiaus atvaizdą. Prie jo, kun. A. Kontautas rodo tautiškai apsiirgusiems 5 m. vaikiukams Steputei Bernotaitėi ir Vaidotui Vakauzai kryžiaus lietuviško meno ypatybes. Šiam kryžiui projektą pagamino inž. Romualdas Budreika, o padirbdino stalius Starinskas (tremtiniai). Jam pagelbėjo darbu ir įrankiais P. Lengvinas.

Visas South Bostonas Kalba
Visas South Bostonas, kalba apie lietuvių laimėjimą dovanos mišiniškame katalikiško jaunimo parade, užpėreitą sekmadienį. Tuo ypatingai jaudinasi mūsų kaimynai airiai. Girdi, mažiausia iš visų South Bostono parapija laimėjo dovaną, o didžiosios jų parapijos nei viena nelaimėjo. Kadangi iš tokio didelio skaičiaus dalyvių (80,000) tik dovanas laimėjusios parapijos spaudoje paminėtos, o kitos ne, tas ir jaudina mūsų kaimynus airius, lenkus ir italus.

Nevystančios Rožės
Nedaug turime tremtyje religinės literatūros lietuvių kalba. Todėl kiekvieną pasirodžiusią tremtyje religinio turinio knygą tenka tik sveikinti. Ypač vertos dėmesio naujai išleistas dominikonko Tėvo Tomo Žiuraitis "Nevystančios Rožės" — šv. Rožančius ir gyvenimas. Dažnai kalbame rožančių, bet retas kuris žino rožančiaus atsiradimo istoriją, kalbėjimo prasmę ir begalinę rožančiaus maldos naudą. Daug kas jį kalba iš įpročio ir mechaniškai, todėl ir reikiamos dvasinės naudos neturi. Tą pats autorius knygelės įvade pastebi: "Šaioninga, kultūringa, bet ne tradicinė malda yra galinigi kiekvienos asmenybės dvasios sparnai, kuriais jis pakyla virš žemiškos pilkumos į žydrąsias gyvenimo viršūnes. Tačiau ne visi tais sparnais plasnėja, ne visus jie kelia, nes dažniausiai tie sparnai yra sužaloti, kažkaip iškraipyti."

Geriausią Užeigą Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE
Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

J. E. ARKIVYSKUPO LAISKAS, skaitytinas Sekmadienį, spalio 10 d.

MYLIMIEJI KRISTUJE:
Sunaudoto popierio vaju ir visas jo paruošimas taip gerai jums žinomas, jog užtenka tik pranešti, kad jis įvyks sekamąjį Sekmadienį, spalio 17 d., ir tęsti kol visa Vyskupija jį atliks.

Aš esu tikras, kad vien priminimas to įvykio pakskatins jus taupyti sunaudotus laikraščius, žurnalus, popierines dėžutes ir tam panašius dalykus. Paskirtąjį jūsų parapijai popierio rinkimo dieną bus paskelbta Vyskupijos organe "Pilote", ir pagarsinta jūsų bažnyčioje.

Būkite tikri, kad dabar, kaip ir praityje, kiekvienas iš to vaju laimėtas centas bus sunaudotas pavargėlių šelpimui ir kitiems labdariniams manomanymams. Aš esu jums labai dėkingas už nuolatinį rėmimą Arkivyskupo Cushingo Labdarybės Fondo. Temeldžiasi už jus šv. Rožančiaus Karalienė Marija ir teisprašo iš savo Sūnaus reikalingos jums palaimos.

Jums Atsidavęs Dievo Motinoje,
† **RICHARD J. CUSHING,**
Bostono Arkivyskupas.

Padėkos Rezoliucija
Amerikos Lietuvių Tarybai ir visiems geros valios Amerikos lietuviams. Mes, Eichstato - Rebdorfo (Vokietija, U. S. stovyklos gyventojai, lietuviai, 1948 m. rugpjūčio mėn. 18 d. susirinkę savo reikalų apsvaryti ir prisiminę J. A. Valstybių Kongreso priimtą įstatymą (bilių), pagal kurį žymiai tremtinių lietuvių daliai nutiesiamas kelias patekti į Jung. Amerikos Valstybes, nutarėme padėkoti Amerikos Lietuvių Tarybai ir visiems Amerikos lietuviams už padėtas pastangas, kurios daug prisidėjo prie mums palankaus įstatymo priėmimo. Ta pačia proga prašome daryti viską, kad šis įstatymas būtų greitai ir teisingai vykdomas, kad mes galėtum greičiau susitikti su savo broliais ir jiems asmeniškai ne tik žodžiu, bet ir darbu padėkoti bei atsilyginti už visokeriopą pagalbą.

Rebdorfas, 1948 m. rugpjūčio mėn. 26 d.
Susirinkimo įgaliotas
L. T. B. Eichstato
Apylinkės Komitetas.
(seką parašai)

PAIEŠKOJIMAS
Paieškau savo giminių Petrą Rinkevičių, Antaną Kuliešių ir Vladą Kuliešių. Visi kilę iš Kaplių kaimo, Šetos valsčiaus, Kedainių apskr. Prašome atsiskauti:
K. Bobienė
Dillingen A/D Dudwing
D.P. Camp, Germany
USA Zone.

Drugių Valdybų Adresai
LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBIA MOTINOS SVČ.
Pirminė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirminė — G. Gallūnienė, 3 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass. Finansų Rašt. — B. Čiulienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Izdinė — Ona Sauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tvardarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visas draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Geriausią Užeigą Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE
Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Geriausią Užeigą Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE
Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

PARSIDUODA
East Granby, Conn. 12 akrų farma su namais. Gera žemė tabakui, daržovės auginti. Ganykla su upeliu karvėms ganyti. Septynių kambarių gyvenamasis namas, gražioj vietoj prie vieškelio. Reikalingos prie žemės trobos. Kreipkitės
Rev. J. J. Kripas
1450 Chapel St.
New Haven, Conn.
(11-15)

REIKALINGA
Pirmos Klasės Mechanikai Pilnas laikas dirbti. Gera alga, ligoje prižiūrėjimas. Gera proga, geram vyrui. Reikalingi liudijimai. Atsisaukite asmeniai.
KOLLIGIAN MOTORS, INC.
456 Broadway,
Cambridge, Mass.
(8-12)

Reikalingas
vidutiniai parapijai vargoninkas. Atsisaukite į "Darbininką", 366 West Broadway, So. Boston, Mass.

Kas norite įsigyti Saulėtoje Californijoje Namus ar kitas nuosavybes kreipkitės pas:
CHAS. LUKSIS
Realstatininkas
710 N. Van Ness Ave., Hollywood 38, Calif.

GRABORIAI
S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKA Lietuvių Graborius-Balsamuotojas Turi Notaro Teises
254 W. Broadway SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Šermenims Dykal
Tel. SOU Boston 1437 SOU Boston 3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St. Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Šermenims Dykal
Tel. Brockton 8-1880

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Ave., Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška kopyčia Šermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemliausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir kitus miestus.
Reikalė saukyte; Tel. KI-6-6434.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai Ir Balsamuotojai.
Patarnavimas dieną ir naktį. Kopyčia Šermenims Dykal.
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815 SOU Boston 2809

DAKTARAI
Tel. TROWbridge 6330
J. Repshis, M. D. (REPSYS)
Lietuvis Gydytojas
278 Harvard Street
Kampus Inman artl Central Sq. CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

IVAIRŪS SKELBIMAI
A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street West Roxbury, Mass. Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Literatūra

V. Mingėla.

KUN. ANTANAS VIENOŽINSKIS - VIENAŽINDIS

(Poeto 56 metų mirties sukaktį minint)

1892 m. rugsėjo 18 d. / Tą momentą savo didy-
Laižuvos parapiją apgau- be lyginti galime su Da-
bė neprašomas gedulas: riau ir Girėno tragingu
mirė parapijonių mylimas skridimu — New York —
klebonas ir visos Lietuvos Kaunas. Ju atliktas didin-
jžymusis dainius - poetas gas žygis, perskridus
kunigas Antanas Vieno- menku lėktuvu Atlanto
žinskis. Gedulo šydu apsi- vandenyną, ir tragingas
gaubė ne tik Laižuvos m. finalas — suglaudus spar-
ir tolimų apylinkių žmo- nus Soldino miškely, be-
nės, bet ir visa tauta. veik ant slenksčio bran-
gios tėvynės Lietuvos did-
vyrių mirtis sukėlė be ga-
lo didelį skausmą Lietu-
voj: ir verkė tuomet visi
lietuviai — dideli ir maži:
moterys ir vyrai ir niekas
nesigėdijo iš širdies gel-
mių skausmo išspausių a-
šarų... ir jos nevaržomai,
kaip perlai riedėjo per vi-
sos lietuvių tautos veidą.

Kunigas A. V. guodė, ramino pavergtą Lietuvą ir verkė, liudėjo, kartu su pilkšmėgiais sodžiaus žmonėmis.

Už tat velioniui nuėjus pas Tėvą, likę vieni be vadovo ir užtarėjo lietu-
viai jo gailėjo ir verkė tikromis skausmo ašaromis.

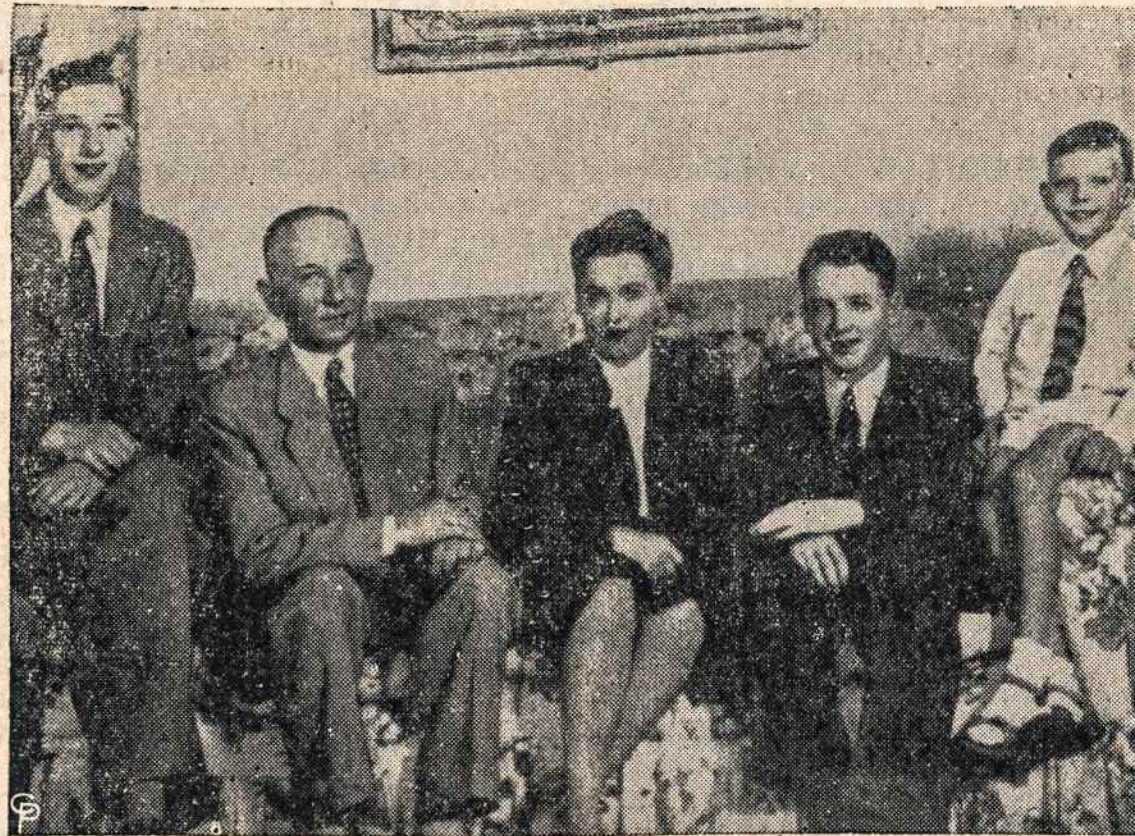
I laidotuves suvažiavo, suėjo, i dešimtį tūkstančių talpinama minia. Sakytum kunigaikštis koks mirė! Rusų valdininkai ir urednikai stebėjosi nematytų žmonių antplūdžiu. Ir buvo ko stebėtis bei būkštauti, nes tokios minios Laižuvoje jie neregėjo. Jiem emė vaidintis riaušių galimybė. Bet būkštavimas buvo nepagrįstas.

Tą minią lietuvių i Laižuvą sutraukė nuoširdi ir niekad negęstanti meilė dvasios vadovui kunigui, dainiui - poetui raminto-
jui skausmo ir sunkios vergijos naštos lengvinto-
jui Antanui Vienožinskiui.

Gailėsio aimanos ir verksmas sklido aplink ne tik moterų tarpe, bet nesigėdijo verkti augaloti, stambių pečių vyrai...

Ir gamta savo debesimis uždengė žemę ir gedulo šešėliais glostė liūdesy pas-
skendusią Laižuvą. Pauk-
štužėliai dairėsi aplink rubebę ir susimąstę — jie
irgi liovėsi nuostabiais
treliais pinę žavesio kupi-
nų simfoniją. Protarpiais
lietutis lyg ašaromis drė-
kino žemės veidą. Kažkas
ivyko didelio ir nepatai-
somo.

Vincas Jonikas.

Lenkijos dabartinis militaris attache, Jungtinėse Valstybėse, Lt. Gen. Izydor Modelski, šiomis dienomis nutraukė santykius su Sovietine - raudonąja Lenkija ir siekia šios šalies leidimo apsigyvenimui su šiame paveiksle matoma šeima. Jis pasisakė nenorįs tarnauti "baisiai diktatūrai", kuri prislėgė jo tėvynę.

negyveno. Bet jo kūrybin-
ga asmenybė tiek daug
sukūrė eilėraščių - dainų,
kurie beveik ko ne visi
virto liaudies paguodos ir
skausmo raminimo daino-
mis. Poetas savo dainoms
ir melodiją pritaikė.

Gal kas pasakytų, jog
yra dar garsesnių lietuvių
tautos dainių, kaip antai:
kun. J. Mačiulis - Mairo-
nis. Tas tiesa, bet kun. A.
Vienožinskis nė vieną ply-
tą idėjo i Lietuvos kultū-
ros lobyno didingą pasta-
tą. Abiejų poetų kūryba
skirtingo žanro. Kun. A.
Vienožinskis kupinas sen-
timentalinės, eleginės, li-
rikos, savo dvasioj melan-
cholikais, poetas. Kai kada
savo kūrinis dabindavo
simbolinio pobūdžio - pla-
toniškos meilės žiedais.

Jis nevilin dažnai įpulda-
vęs. Jo kūryba supinta iš
liūdesio ir ilgesio, kančia
laistomų žiedų. Poetas
kūrybos ekstazėj dažnai
apsiverkdavo kūdikio sie-
los skausmo ašaromis.
Jam buvo gaila pavergtos
tautos, gaila savo žmonių
tremiamų i Sibirą. Jis bu-
vo nuoširdaus jausmo -
širdies dainiui ir žmogus.
Tuo tarpu kun. J. Ma-
čiulis-Maironis buvo dau-
giau kovos ir tėvynės
meilės ugdymo ir skiepiji-
mo tautoje poetas ir dai-
nius. Tačiau nebuvo sveti-
ma ir kun. J. Maironiui
sentimentalinė lyrika.

Kun. J. Maironio ir A.
Vienožinskio gražios dai-
nos skambėjo sodžiauose ir
miesteliuose. Žavingos
melodijos* skambėdamos
plaukė — liūliavo miškų
viršūnėmis, plaukiančio
javo ir žydinčių rugiagė-
lių lygumomis, žaliuojan-
čiais ir žydinčiais Lietu-
vos laukais.

Abiejų dainių nebėra,
bet jų vardai dainose ne-
mirtingumo aureole spin-
duluoja. Tėvams mirus,
vaikai jas dainuos.

Kun. A. Vienožinskis
buvo ne vien dvasios vad-
das, kunigas, Laižuvos
klebonas... Ne! Pas jį
plaukte plaukė žemaitėliai
ir patarimo ir paguodos
ieškodami. Ir kunigas nė
vieno jų neapvilė. Visi iš-
eidavo patenkinti, links-
mi.

Abejoju, kad būtų mū-
sų tarpe vyresnio amž.
lietuvių, kurie nebūtų gir-
dėję ar dainavę kun. A. V.
dainų. Tai vis iki ašarų
nuoširdžios, gražios, širdį
jauinančios dainos.

Kad ir šią paėmę, pa-

Sudiev, Kvietkeli

Sudiev, kvietkeli tu brangiausias,
Sudiev ir laimė man biednam:
Matau — paskyrė taip Aukščiausias,
Jog vargt pasauli reik vienam...

Štai diena ta jau ir valanda,
Kurioj man reikia atsiskirt,
Oi, širdis alpsta... Dievas žino,
Kaip reiks gyvent ir kur numirt!

Ir dilgė ne visur žaliuoja,
Šaka be rasos neprigis,
Ir medis pakirstas svyruoja, —
Kaip mano širdis bepagis!

Aušra man nepriduos skautumo,
Nei ramus vėjas neramis.
Nei saulė neatneš linksmumo,
Nei tamsi naktis neužmigdys.

Kaip gaili rasa skalsiai krinta,
Taip mano ašaros riedės,
Jau gailėstis man širdį kremta,
O! kas kentėti man padės?

Neg tik berželis svyrūnėlis
Per amžius verkdams man supras,
Neg tik prakalbins tas paukštėlis,
Kurs savo lizdo nebatras.

Kas dieną ašarų man pietūs
Atneš nelaimių debes...
Nors kryžiai kris kaip smarkūs lietūs,
Bet meilės tik nebužgesins.

Mylėjau tave ir mylėsiu,
Kol mane žemėmis užkas,
Sparnuotoms mintimis atlėksiu,
Ir krašte svieto širdis ras.

mąstykite, pagalvoję pri-
pažinsime tiesą, jog nuo-
širdžiai linksmintis tegali
kū ir apie 100 svetimų
jauni, o vėliau — senatvė
ir žila galva... iki Dievulis
pas save pašaukia.

"Linksminkimės ir džiaugkimės
Pakol jauni esam,
Nebus laiko mums linksmintis
Kada jau pasensim:
Kada savo žilą galvą
Jau žemyn nulenkšim!"...

Jaunystėj poetas kūrė,
kiek linksmesnių dainų.
Jis buvo sveikas. Turėjo
nepaprastai gerą balsą.
Būdamas dar kun, semi-
narijoj giedojes taip, kad

I RYTUS IR I VAKARUS

I Rytus ir i Vakarus
Kančios mūs tiesias kelias.
Vartus palikim adarus
I tėviškėlę žalia.

Visur palieka pėdsakai
mūs kojų kruvinių,
tai jais ir vėl sugrįšime
po daugelio dienų.

Jau kraičių neberasime,
tik adaras skrynias,
mūs rankos darbai pratusios
ir vėl pripildys jas.

Tie kraičiai prisisunkę bus
mūs ašarų karčių.
Tegu užtvindys saulė jos
Rytų ir Vakarų.

A. Vienažindys.

Ir sunkių grandinę ant kaklo
užnėrė..."

Kita skamba:
"Sudiev kvietkeli tu brangiau-
sias,

Sudiev ir laimė man biednam:
Matau paskirė taip Aukščiau-
sias,
Jog vargt ant svieto reik vie-
nam..."

Štai diena jau ir ta adyna,
Kurioj man reikia atsiskirt —
Oi širdis alpsta, Dievas žino
Kaip reiks gyventi ir kur nu-
mirti.

Ir dilgė ne visur žaliuoja
Šaka be rasos neprigis.
Ir medis pakirstas svyruoja,
Kaip mano širdis bepagis?"

Jau iš šito eilėraščio -
dainos jurtama, jog dai-
na gimė širdies skausme
ir giliame išgyvenime.
Kurinys nebuvo kūriamas
pagal užsakymą, dėl laiko
sudorojimo, ne! Daina į-
gidavo raštvini pavidalą
noperiurje tik tuomet, ka-
da jo siela - dvasia neras-
davo jo organinėj bei fizi-
nėj būtvėj vietos ir verž-
te veržėsi išorėn giliai iš-
gyventų jausmų pavidale:
dainos pavidale.

Tas nepalyginamas nuo-
širdumas ir gilus, kančia
persunktas, išgyvenimas
todėl ir buvo mūsų ken-
čiančios tautos (anuomet)
taip gerai ir teisingai su-
prastas ir užjaučiamas.
Užtat kartu su dainium
dainavo anų laikų (XIX
a.) visi mūsų broliai lietu-
viai ir sesės.

Kun. A. V. buvo geras
pamokslininkas. Sakyda-
mas i savo parapijos bro-
lius - seses Kristuje pa-
mokslo, jis tikėjo ir giliai
išgyveno savo temos turinį.
Susigraudindavo pats,
o susigraudinęs aiškino
nuodėmės baisumą ir Die-
viškos išminties dėsnius
ašarotomis akimis. Jo pa-
mokslo pravigrdindavo
visus klausytojus taip,
jog kartais visi klausyto-
jai bažnyčioj verkė.

Kun. A. V. asmenybė
šiandien ir amžinai švies
lietuvių tautai, kad ir erš-
kėčiais klotą tautos golgo-
tos kelią, gyvu ir nemirš-
tamam pavyzdžiui.

Kun. A. V. su žmogišk-
kom silpnybėm. Supykęs
trumpam užsidegdavo, bet
tuoj atsileisdavo, nes jo
širdis turėjo dieviškos ki-
birkštės pradą — gerumą.
Jo gerumas ir širdies jau-
trumas kovoje su šaltu
protu veik visados laimė-
davo. Jis buvo širdies ir
jausmo žmogus.

Kun. A. V. mėgo daug
skaityti, gilinti savo mok-
slo - žinojimo akiratį. Savo
pamoksluose pateikda-
vo daug ryškių ir supran-
tamų pavyzdžių. Paminė-
davo gamtos - astronomi-
jos mokslų žinovą bei mo-
kovų Flammarioną ir jo

moksliniuose veikaluose
išreikštus mintijimus. Ta-
čiau visa tai jis mokėjo,
kad ir nemokytam sodie-
čiui, perteikti supranta-
ma paprasta kalba.

Dabar, kiek stabtelim
ties jo sukurta pasakėčia
"Vilkas ir ožys". Šiame
eilėraštyje pajusime šalto
proto, žmogaus mastymo
filosofiją. Šia pasakėčia
autorius sukūrė 1886 m.
pradžioje: jis buvo dar
stiprus ir kūninas energi-
jos, daug žadėjo ateičiai.

Literatūros žinovai trū-
tina, jog jeigu kun. A. V.
būtu vien tik šia pasakė-
čia "Vilkas ir ožys" ten-
kūręs, vis tiek jo vardas
būtu iamžintas lietuvių li-
teratūros istorijoj. Yra
prielaidų, jog šią pasakė-
čią kun. A. V. esąs iš ku-
rios nors svetimos kalbos
išvertęs, bet atrodo, jog
tas panašu i nesamone.

Pasakėčioje nagrinėia-
mas carinės Rusijos oku-
pacijos metas. Vilkas -
rusas, o ožys — lietuvis.
Vilkas kartą sutikęs o-
žį jam iš karto nupeikė
dvokiantį, purviną, kaili,
o ypač negarbingą jo kil-
me.

Vilkas sako: — būtu
kas kita, jeigu vilko kai-
liu ožys būtų pasipuošęs.
Ožys galėtų nebijoti nei
žiemos, nei šiaurės (Sibi-
ro) ledų! Tai būtų gera.
Galiausiai vilkas pridūrė,
esą jis iš savo protėvių
paveldėjo ir valdžią ir tei-
sę visur ir visada pjauti ir
ryti avis ir ožius. Bet, ne-
duok Dieve, kas pabandy-
tų šiam įstatymui priešin-
tis, tas jau daugiau savo
tėvynės saulės neberegė-
tu.

"Bet kad valdžia ir kailis
galėtų pritikti
Tad reiks tau pasikeisti ir
vilku likti!"

Šiuos žodžius išgirdęs o-
žys nustebo ir klausia,
kuriu būdu jis vilku tap-
ti galėtų? Be to, pridūrė:

"Savo tėvą pažinau: buvo ožys
tikras
o senelis ir bočius visi ožiai,
kaip ikras:
ožka buvo motušė, savo pienu
girdė.
Tarp ožkų augino, šalia savės
šildė.

Čia suprastai nemoku, gal man
galvą kirsti:
Kokiu būdu gal ožys i vilką
pavirsti?"

(Bus daugiau)

BUY
U.S.
SECURITY
BONDS

KLAUSYKITE

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valandų

SESTADIENIAIS, 5:00 iki 5:30 v.v.

Stotis WEVD (A.M.)

1330 kil., 5000 watts

TREČIADIENIAIS, 5:30 iki 6:00 v.v.

Stotis WGYN (F. M.)

97.9 meg., 20,000 watts

Direk. — Jokūbas J. Stukas

429 WALNUT ST., Newark 5, N. J.

Tel. MArket 2-5360

PASTABA: Trečiadienio radijo prog-
ramos prasidės Spalio (Oct.) 20 d.,
1948. Tai bus pirmosios Lietuviškos
kultūriškos programos leidžiamos per
F. M. Radiją Jungtinėse Valstybėse!
Jos bus pritaikintos Amerikiečiams
ir Lietuviskam jaunimui...

Mokslas populiarus dalykas. Ir tie, kurie jį
myli tai jis juos vėliau gausiai apdovanoja. Šis
vaizdas mums parodo tūlą Daacks šeimą iš State
vas siekia doktorato, motina studijuoja aukštes-
vas siekia doktorato, motina studijuoja aukštes-
nę ekonomiką, o sūnus lanko aukštesnę mokyklą.